СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 24 ЛИПНЯ 2009 РОКУ ЧИСЛО 30 VOL. CXV FRIDAY, JULY 24, 2009 No. 30

III Фестиваль української культури відбувся на Союзівці за активної участи громади

Народна артистка України Руслана Лижичко співає разом з молодими учасниками фестивалю.
Фото: Рома Гадзевич

Левко Хмельковський

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. – 17-19 липня на оселі Українського Народного Союзу – Союзівці, в Шаванґанкських горах, відбувся III Фестиваль української культури, на який прибуло 6,000- 7,000 гостей.

Пам'ятною, зворушливою подією фестивалю стала участь у ньому Народної артистки України Руслани Лижичко з її гуртом. Вона повністю представила в суботу другий вечірній концерт, брала участь в концерті в неділю, і зворушила усіх, коли вийшла на сцену з дітьми і молоддю, щоб разом заспівати „Червону руту".

(Продовження на стор. 5)

Велелюдний вечірній концерт на Союзівці. Фото: Рома Гадзевич

Джозеф Байден відвідав Україну

Президент України Віктор Ющенко (праворуч) та віце-президент Сполучених Штатів Америки Джозеф Байден в Києві, 21 липня.
Фото: УНІАН

НЮ-ЙОРК – 20-22 липня відбулася триденна візита до Києва віце-президента США Джозефа Байдена. Ця візита, як вважають експерти, є важливою не тільки для України, а й для США. У Вашінґтоні поїздці віце-президента США надають великого значення – можливо, тому, що Дж. Байден не лише правиця Президента Барака Обами, а й один з найвпливовіших діячів зовнішньої політики США. Від 1972 року його шість разів обирали до Сенату, де останніми роками він очолював Комісію закордонних справ.

Про велике значення подорожі Дж. Байдена до Києва говорив Тоні Блінкен, радник віце-президента з питань національної безпеки. Він стверджував, що подорож Дж. Байдена є не візитою ввічливости, а важливим кроком в зовнішній політиці США.

Саме тому Дж. Байдена супроводжувала численна делеґація, у складі якої – високопосадовці з Державного департаменту, Ради національної безпеки при Білому Домі, з Департаменту оборони та з Національної економічної ради. Т. Блінкен зокрема сказав:

„Сполучені Штати високо цінують партнерство з Україною і Грузією, тож головна мета подорожі – зміцнити ці партнерства конкретними заходами... Нещодавно Держсекретар Гіларі Клінтон говорила про багатопартнерський світ, що ми його прагнемо збудувати. Адже США не шукають жодних сфер впливу чи домінування в якомусь окремому реґіоні. Ми прагнемо мати надійних партнерів, які допоможуть нам вирішувати проблеми, що виникають… Отож це відповідає нашим інтересам – допомогти Україні й Грузії стати найефективнішими нашими партнерами, з прозорими демократичними та економічними інститутами, з активним громадянським суспільством, з модерними збройними силами. Дозвольте підкреслити, – це партнерство не завдає шкоди жодним іншим країнам, а корисне буде всім. Другий спільний знаменник для обох візит – той, що Україна й Грузія надихнули людей в усьому світі, включно з США, своїми мирними революціями у недалекому минулому".

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Затверджено проєкт великого Державного герба

КИЇВ. — Кабінет міністрів затвердив проєкт великого Державного герба. Відповідне рішення було ухвалено на засіданні уряду 17 липня. Великий Державний герб включає в себе зображення малого герба у центрі, по боках від нього – фігури лева і запорізького козака, знизу розташовано стрічку, забарвлену в кольори національного прапора, а зверху герб увінчано короною. Малий герб виконано в синьо-жовтих кольорах, а інші елементи – в жовто-червоних. Малий герб України було прийнято 19 лютого 1992 року. Він являє собою синій щит з золотавим знаком князівства Володимира (тризуб). Кабінет міністрів пропонує залишити без змін гимн і визначити прапор України як державну власність. *(„День")*

Пластуни відзначили 65-річчя бою під Бродами

БРОДИ. — 19 липня поблизу села Червоне Золочівського району Львівської области відбулися урочистості з нагоди 65-річчя бою першої української дивізії „Галичина". До заходу долучились і пластуни Львівщини. Зокрема члени куреня „Ватага Бурлаків" взяли участь у церемонії перепоховання труни з останками вояка дивізії „Галичина" та невідомого вояка. Також в Панахиді взяли участь і ветерани Братства колишніх вояків дивізії „Галичина" зі Львова, Івано-Франківська, Тернополя і Дрогобича. Спеціяльно на цей захід з США приїхав один з засновників старшопластунського куреня „Ватага Бурлаків" Юрій Ференцевич. Також члени Пласту долучилися до показової реконструкції бою під назвою „Бродівський котел". Пластуни грали ролі як вояків дивізії, так і вояків Червоної армії. Варто нагадати, що в липні 2009 року виповнюється 65 років від часу боїв української дивізії „Галичина" під час війни на території Золочівського, Буського, Бродівського районів Львівської области у так званому „Бродівському котлі". *(Пластовий Портал)*

Призначено нового заступника голови РНБОУ

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 20 липня призначив Павла Ігнатенка заступником Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Раїси Богатирьової. П. Ігнатенко – колишній міністер охорони навколишнього природного середовища та колишній радник Президента України. *(„Кореспондент")*

Серед прочан у Зарваниці був Президент України

ТЕРНОПІЛЬ. — У вихідні, 18-19 липня, на Всеукраїнську прощу, присвячену священичому покликанню, до Марійського духовного центру у Зарваниці Теребовлянського району Тернопільської области зібралося понад 80 тис. прочан – з усіх реґіонів України та з Італії, Еспанії, Польщі, Німеччини, Канади, Австралії, де є громади Української Греко-Католицької Церкви. А також, як акцентував Владика Тернопільсько-Зборівської єпархії Василь Семенюк, у цьогорічній Всеукраїнській прощі взяли участь 18 єпископів і архієпископів, понад 300 представників чернецтва та понад 1,000 священиків. Серед прочан був і Президент України Віктор Ющенко разом з сім'єю. У вітальному слові Президент України наголосив на великому подвигу УГКЦ: „У найчорніші часи Українська Греко-Католицька Церква стала опорою нації й береже цю місію досі. Цього року ми будемо відзначати 20-ту річницю виходу Української Греко-Католицької Церкви з підпілля як один з актів-предтеч визволення самої України. І держава зобов'язана сказати і, безумовно, скаже про правдиву оцінку тих репресій, яких зазнала Українська Греко-Католицька Церква разом з іншими Українськими Церквами", – зазначив В. Ющенко. *(„День")*

В. Ющенко: „Я йду в президенти"

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — Президент України Віктор Ющенко категорично відкидає варіянт „передання президентської влади" і заявляє, що кандидуватиме на другий термін. Про це він заявив під час круглого столу з представниками реґіональних засобів масової інформації, що відбувся 17 липня у Державній резиденції „Синьогора" в Івано-Франківській області.

„Гра в технологічні прийоми – це невдалий підхід. Я йду в президенти. Я політик самодостатній, і цінності, які я сповідую, дають Україні майбутнє", – сказав Президент України. Він підкреслив, що тема „передання влади" для нього закрита, а відтак кожен з учасників виборів президента має продемонструвати зрозумілу політичну позицію: „Нація має право вибрати майбутнє своєї країни".

Президент України В. Ющенко також вважає доцільним розглянути можливість передчасно розпустити Верховну Раду, де, за його словами, немає працездатної більшости. Відтак він пояснив, що передчасні вибори найкраще вирішать цю ситуацію у демократичний та конституційний спосіб. „Не можна тримати рік парламент, у якому немає більшости. Ми програли рік у сенсі законодавчої діяльности і політичної стабільности... Тому відповіддю на те, як знаходити вихід, є або створення нової коаліції – проте такої можливости я не бачу, хоча це питання виключно парляментських сил, – а друге – це передчасні вибори". Він підтвердив також готовність до одночасного проведення президентських виборів: „Якщо йдеться про передчасні вибори і президентські, вкотре хочу сказати: я підтверджую готовність до проведення такої системи виборів".

При цьому В. Ющенко вказав на низку передумов, які підтвердять доцільність таких кроків. Зокрема, має бути змінена система виборів до Верховної Ради, що має передбачати відкриті списки кандидатів. На переконання Президента, це якісно вплине на майбутній склад парляменту та мінімізує корумпованість, криміналізацію та лобізм. Також має бути скасована депутатська недоторканість до проведення самих виборів.

„Я за передчасні вибори, якщо ми враховуємо ті нюанси, про які я говорив, щоб ми ці передчасні вибори провели на новій виборчій основі. Тоді це є можливість очистити, перш за все, український парлямент", – підсумував Президент.

18 липня Президент В. Ющенко почав свою виборчу кампанію біля підніжжя Говерлі, де повторив, що буде переобиратися на другий термін і висловив впевненість у перемозі на виборах у січні 2010 року. *(Бі-Бі-Сі)*

Ю. Тимошенко запропонувала корейцям декілька проєктів

СЕУЛ, Південна Корея. — В українському уряді буде створена спеціяльна група сприяння корейським інвесторам, працю якої очолить віце-прем'єр-міністер Григорій Немиря. Про це Прем'єр-міністер Юлія Тимошенко 16 липня заявила у Сеулі, відкриваючи робочий полуденок з представниками провідних ділових кіл Кореї. „Ми створимо спеціяльні механізми співпраці. При українському уряді діятиме спеціяльна група, яка буде займатися тим, щоб просувати ваші інвестиції в ті галузі, в яких ви хочете співпрацювати з Україною", – зазначила вона. Прем'єр повідомила, що уряд розраховує на співпрацю у сфері енерґетики, зокрема у виробленні і транспортуванні енергії, впровадженні енергозберігаючих технологій, залученні відновлювальних джерел енергії, видобутку нафти і газу, а також розвитку інфраструктури та логістики в аграрному секторі. Ю. Тимошенко вважає, що її візита до Кореї розпочне маштабний процес притоку корейських інвестицій в економіку України. *(УНІАН)*

ЕБРР надав Львову 38 млн. евро

ЛЬВІВ. — Европейський банк реконструкції і розвитку (ЕБРР) надає програму фінансування на суму 38 млн. евро Львовові для модернізації дорожньо-транспортної системи. Про це 16 липня повідомила прес-служба ЕБРР. Ця в'язанка муніципального фінансування включає кредит на суму 12 млн. евро комунальному транспортному підприємству „Львівелектротранс" і кредит на суму 26 млн. евро підприємству „Львівавтодор", яке зараз створюється містом Львовом і займатиметься будівництвом і обслуговуванням доріг, а також управлінням дорожнім рухом. Фінансування в рамках цієї програми буде використано для реконструкції трамвайних ліній і відповідної інфраструктури уздовж двох найбільш завантажених транспортних маршрутів у Львові, а також для придбання рухомого складу. Воно також допоможе запровадити системи управління дорожнім рухом, модернізувати трамвайну інфраструктуру і депо. Крім цього, проєкт сприятиме впровадженню електронної системи продажу проїзних квитків і стратегій стоянок в місті. ЕБРР є найбільшим фінансовим інвестором в Україні. За даними на 1 липня він взяв зобов'язання з надання інвестицій на суму 4.3 млрд. евро в рамках 179 проєктів. *(„День")*

В. Литвин оголосив, що йде в президенти

КИЇВ — Голова Верховної Ради Володимир Литвин 16 липня заявив, що має намір висувати свою кандидатуру на виборах президента. До такого рішення його спонукала ситуація, яка склалася в державі. Після закриття сесії парляменту В. Литвин зазначив, що, обіймаючи посаду голови, всіляко намагався примирити основних політичних гравців, але йому це не вдалося. „Будь-які мої ініціятиви останнього часу звести разом всіх українських керівників, спільно визначити перелік потрібних завдань для того, щоб практичною працею демонструвати спільну відповідальність за те, що відбувається в країні... розбивалися об стіну глухого нерозуміння, ревнощів і політичного опору", – сказав В. Литвин. Вибори президента призначені на 17 січня 2010 року. *(Радіо „Свобода")*

У А. Яценюка конфіскували інформаційні намети

КИЇВ. — Ініціятива Арсенія Яценюка „Фронт змін" звинувачує владу Києва у незаконному демонтажі семи інформаційних наметів, про це 21 липня заявив голова Київського осередку „Фронту змін" Андрій Пишний. Він повідомив, що 20 липня працівники комунального підприємства „Київблагоустрій", яке підпорядковується столичній владі, зокрема посадникові Леонідові Черновецькому, розібрали та конфіскували сім наметів для поширення інформації та збору підписів на підтримку референдуму з ініціятиви „Фронту змін", які були встановлені біля станції метро „Печерська", „Політехнічний інститут" та на Майдані Незалежности. А. Пишний запевнив, що намети було встановлено відповідно до чинного законодавства. „Фронт змін" заздалегідь офіційно повідомив київську міську владу про місця розташування цих інформаційних точок, хоча закон й не зобов'язує цього робити. Крім цього, намети були встановлені у місцях скупчення людей таким чином, щоб не заважати їм вільно пересуватися. „Фронт змін" зазначає, що підприємство „Київблагоустрій" не мало права вилучати їхнє майно, адже комунальні підприємства не належать до числа суб'єктів права, уповноважених конфісковувати майно громадян та юридичних осіб. А. Пишний заявив, що провідник „Фронту змін" А. Яценюк підготував депутатський запит до київської міської влади щодо правових підстав демонтування інформаційних наметів. *(УНІАН)*

У Києві зруйновано пам'ятний знак антинацистським підпільникам ОУН

Розбита мармурова дошка пам'ятного знака жертвам антинацистського підпілля Організації Українських Націоналістів в Меморіяльному комплексі „Бабин Яр" в Києві, в середу, 15 липня. Фото: УНІАН

КИЇВ. – У ніч на 15 липня в Бабиному Яру вандали зруйнували Хрест та розбили меморіяльну дошку на честь учасників антифашистського підпілля Організації Українських Націоналістів, які загинули в окупованому Києві в 1941-1943 роках.

Серед націоналістів, для яких Бабин Яр став братською могилою, була поетка Олена Теліга.

Знищення має характер виключно політичної провокації українофобів і є посяганням на символи української державности.

Всеукраїнське об'єднання „Свобода" вимагає від влади виявити та покарати злочинців, відновити Хрест та меморіяльну дошку і забезпечити їм належну охорону.

Прес-служба Всеукраїнського об'єднання „Свобода"

Статистики полічили українців

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Державний комітет статистики України опублікував відомості про демографічну ситуацію в Україні в січні-травні цього року. Статистики полічили, що 1 червня в Україні проживало 46,044,718 осіб. 1 червня 2004 року населення було 47,465,003 особи.

Природне зменшення населення за 5 місяців сягнуло 105,233 особи. За цей час померло 313,471 особа, народилося 208,238 дітей, але 2,001 дитина померла у віці до 1 року.

Від чого помирали діти? Найбільше – 23.3 відс. – від природжених вад розвитку, деформацій та хромосомних аномалій. З числа померлих дітей до 1 року життя немовлята становили 53.4 відс., особливо з розладами дихальної та серцево-судинної системи. Найбільше дітей в розрахунку на 1,000 осіб населення народилося у Волинській, Рівненській, Закарпатській областях. Найбільше померло дітей віком до 1 року – в Донецькій, Дніпропетровській і Луганській областях.

Найбільше померло дорослих осіб в Чернігівській, Кіровоградській, Луганській і Житомирській областях. Від чого помирали дорослі? Найбільше – від хвороб системи кровообігу. Далі – від новоутворень, хвороб органів травлення, зовнішніх причин (нещасні випадки, аварії, отруєння, напади та ін.).

Привертає увагу значна кількість отруєнь та дій алкоголю, навмисних самоушкоджень, алкогольних хвороб печінки, алкогольної кардіоміопатії, розладів психіки внаслідок вживання алкоголю.

Найбільше шлюбів було в Донецькій області, в Києві, Дніпропетровській і Львівській областях. Найменше шлюбів укладено в Кіровоградській, Сумській, Чернігівській областях.

Найбільше розлучень сталося в Донецькій області, Києві, Харківській і Луганській областях. Найменше розлучень було у Волинській, Закарпатській, Тернопільській областях. В розрахунку на 1,000 мешканців найбільше шлюбів було в Івано-Франківській, Закарпатській і Рівненській областях (менше показника по країні), найменше розлучень – в Закарпатській, Львівській і Волинській областях.

Міґрація населення мала від'ємний показник – число вибулих на 2,217 осіб перевищила число прибулих. Найбільше людей виїхало з Донецької, Дніпропетровської і Харківської областей. Більшість міґрантів становили прибулі і вибулі в межах колишнього СРСР. До інших країн виїхало 2,807 осіб, прибули з інших країн 2,493 особи. Особливо багато виїхало до інших країн з Харківської области і Києва.

Статистики полічили провідні демографічні коефіцієнти (в дужках подано коефіцієнти 2004 року). Природне скорочення населення – мінус 5.5, (-7.9). В розрахунку на 1,000 мешканців: народжуваність 10.9 (8.8), смертність 16.4 (16.7), смертність дітей до 1 року життя 9.3 (9.4), шлюбність 4.8 (3.9), розлучуваність 3.0 (3.5), міґраційний приріст 0.3 (-0,1).

Л. Хм.

НА ТЕМИ ДНЯ

Україна була темою зустрічі в Білому Домі

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – За три дні перед виїздом віце-президента Джо Байдена до України представники Коаліції заради безпеки й демократії в Україні були запрошені до Білого Дому, де співробітник Ради національної безпеки з'ясувала плян візити віце-президента та питання, які він мав на меті порушити в Україні і вислухати думки членів Коаліції щодо візити.

Коаліція заради безпеки й демократії в Україні була створена кілька років тому, щоб переконати американський Конґрес скасувати дію законодавчого додатку Джексона й Веніка у стосунках Сполучених Штатів з Україною. Цей додаток – залишок холодної війни з 1974 року. Він обмежував торгівлю США з Радянським Союзом за те, що СРСР не випускав своїх громадян за кордон. Незалежна Україна з цим законопроєктом не мала нічого спільного, але він висів і після розпаду СРСР. На початку 2006 року Конґрес скасував законодавчий додаток Джексона й Веніка, але Коаліція заради безпеки й демократії в Україні далі діє, тепер вже як лобі стосунків між США й Україною.

Серед членів Коаліції, які взяли участь у зустрічі в Раді національної безпеки були Надя Комарницька-МекКонел – президент Фундації „Україна-США"; Ігор Ґавдяк – голова Української Американської Координаційної Ради; Орест Дейчаківський – співробітник Гельсінкської комісії; Андрій Бігун – голова Вашікнґтонської Групи професіоналістів (TWG), д-р Зеня Черник – керівник Української Федерації Америки у Філядельфії.

Колишній конґресмен Чарлс Догерті, який співпрацює з федерацією, та Стівен Пайфер, колишній Посол США у Києві, обидва члени Коаліції заради безпеки й демократії в Україні, також взяли участь у зустрічі. Морґан Вільямс, голова Ділової ради „США-Україна", не був на зустрічі, бо саме тоді перебував у Києві. Замість нього Ділову раду представляла Лада Пастушак.

Представниця Ради національної безпеки підкреслювала, що адміністрація Президента Барака Обами, без сумніву, вважає Україну своїм стратегічним партнером, та що розвиток демократії й економіки в Україні є в інтересі Сполучених Штатів. Вона також сказала, що віце-президент Байден плянував зустрітись не тільки з головними посадовими особами в Україні, але й усіми серйозними керівниками опозиції, зокрема тому, що через кілька місяців в Україні мають відбутись вибори.

Уряд Сполучених Штатів все ще переглядає свої стосунки з Україною й Грузією; поїздка віце-президента має бути вкладом в американську політику щодо України, пояснила співробітниця Ради національної безпеки.

Джозеф Байден...

(Закінчення зі стор. 1)

Візита американського віце-президента Дж. Байдена до України та Грузії має продемонструвати, що США не відмовляються від цих країн заради поліпшення відносин з Росією.

Візита віце-президента США Дж. Байдена до України почалася 21 липня з зустрічі з американськими дипломатами, які працюють в Україні.

21 липня Дж. Байден зустрівся з Президентом Віктором Ющенком. Після зустрічі вони разом вшанували пам'ять жертв Голодомору.

22 липня він зустрівся і з Прем'єр-міністром Юлією Тимошенко і Головою Верховної Ради Володимиром Литвином. Того ж дня відбулися його зустрічі з іншими ймовірними кандидатами на Президента, — провідником Партії Реґіонів Віктором Януковичем і з Арсенієм Яценюком. Крім того, Дж. Байден виступив перед представниками ділових кіл і громадськости України та у Торговельній палаті на тему американсько-українських взаємин, а також зустрівся з представниками громадських і неурядових організацій.

В перебігу візити Дж. Байдена також обговорено можливість зустрічі Президентів України і США Віктора Ющенка і Барака Обами та майбутню візиту до України секретаря Державного департаменту США Гіларі Клінтон.

З цього приводу колишній Посол США в Україні Вілям Тейлор зауважив: „Звичайно ж, ми, американці – зацікавлені спостерігачі. Але ми не будемо виділяти фаворитів і не збираємось якось впливати. Вибори – це справа українців, і вони показали, що можуть це добре робити, це одне з найбільших досягнень за останні три-чотири роки – добрі, чисті вибори, підтверджені міжнародними спостерігачами. Українці це вміють. І оскільки це вільні, чесні, незаплямовані вибори, я певен, що американський уряд співпрацюватиме з переможцем". Від 22 до 24 липня віце-президент Дж. Байден перебуватиме з подібною візитою у Грузії. *(Радіо „Свобода", „Львівська газета")*

У Таїлянді помилувано засуджену до смертної кари українку

БАНҐКОК, Таїлянд. — Громадянка України Вікторія Мамонтова, засуджена в Таїлянді до смертної кари за торгівлю наркотиками, 16 липня залишила в'язницю, в якій провела вісім років і 10 місяців.

Уповноваженій Верховної Ради Ніни Карпачовій вдалося домогтися, щоб Апеляційний суд цієї держави замінив страту українки на 33 роки і чотири місяці тюремного ув'язнення, а потім за амнестією цей термін був скорочений на п'ять років та п'ять місяців.

Президент України Віктор Ющенко звернувся до Короля Таїланду Пумінона Адульядета з проханням помилувати співвітчизницю. Повернення В. Мамонтової до України стало реальністю. *(„День")*

АМЕРИКА І СВІТ

США та Індія підписали угоди про партнерство

НЮ-ДЕЛІ, Індія. — США та Індія 21 липня підписали низку двосторонніх угод про партнерство у військовій галузі і у сфері розроблення мирних атомних технологій. Секретар Державного департаменту США Гіларі Клінтон, яка перебувала в Індії з п’ятиденною візитою, назвала теперішні переговори найбільш маштабними в історії обох країн. Втім, американській дипломатії не у всіх позиціях вдалося схилити Індію на свою сторону. Угода, яку підписала Г. Клінтон, повинна пришвидшити здійснення попередньої угоди між двома країнами про співпрацю у ядерній сфері, підписану в 2005 році. За словами Г. Клінтон, Індія визначила два місця, де американські компанії отримали ексклюзивні права на будівництво атомних електростанцій. Угода про співпрацю також містить пункт про те, що військові технології, які США передадуть Індії, не можуть бути передані третім сторонам. Уряд Президента Б. Обами намагається налагодити тісніші взаємини з Індією – своїм стратегічним партнером в реґіоні. Такої позиції дотримувались і декілька попередніх президентів США. *(„Голос Америки“)*

У столиці Індонезії сталися терористичні атаки

ДЖАКАРТА, Індонезія. — Індонезійська поліція 17 липня повідомила, що у висліді майже одночасних вибухів у двох модних американських готелях у Джакарті загинуло дев’ятеро і поранення отримало щонайменше 50 осіб. Міністер з питань безпеки сказав, що вибухи в готелях „Ріц-Карлтон“ і „Маріот“ були спричинені вибухівкою великої сили. Багато жертв – чужоземці. Органи влади вважають, що вибухові пристрої були закладені неподалік ресторану в готелі „Ріц-Карлтон“ та у підвалі в „Маріот“. Президент Індонезії Сусіло Бамбанг Юдгойоно заявив, що ці вибухи були актом тероризму, і обіцяв арештувати відповідальних за них осіб. Покищо ніхто не взяв на себе відповідальности за атаки, але в минулому подібні акти, на думку органів влади, були здійснені терористичною мережею „Джемаа ісламія“. *(„Голос Америки“)*

Б. Обама проштовхує у Конґресі реформу медичної галузі

ВАШІНҐТОН. — Триває дискусія навколо запропонованої урядом Барака Обами реформи системи медичного забезпечення. Білий Дім вважає систему охорони здоров’я складовою економіки країни, яка через непомірні ціни підриває економічну стабільність США. Президент та його команда бачать вихід у запровадженні обов’язкового, доступного кожному американцеві медичного страхування. Відповідний комітет Сенату схвалив законопроєкт про реформу, однак, пропозиції Президента викликали опозицію не лише серед республіканців, але і в рядах демократів. Тож на цей закон чекає жорстка політична боротьба. Демократи у Сенаті нарешті мають законопроєкт, щодо якого республіканці проголосували одностайно проти. Однак, демократи мають абсолютну більшість у Сенаті і теоретично можуть прийняти будь-який закон без голосів своїх політичних опонентів. Але для цього потрібна одностайність у рядах самої Демократичної партії. Сенатори-демократи поки не сходяться на думці, чи треба запроваджувати обов’язкове державне страхування, і хто платитиме за реформу системи охорони здоров’я – а це трильйони долярів протягом 10 років.Частину необхідних фондів Президент пропонує зібрати, збільшивши податки для багатих. Білий Дім сподівався на підтримку коаліції працівників медичної галузі. Однак, коаліція почала розвалюватися, як тільки демократи запропонували накласти додаткові податки на страхувальні компанії. Аби подолати опозицію не лише ззовні, але й зсередини, Демократична партія запустила телевізійну кампанію, вперше в історії спрямовану проти своїх однопартійців, які не погоджуються з запропонованим законопроєктом реформи. Президент прагне, аби обидві палати проголосували за закон ще до початку чергових вакацій у першій половині серпня. Б. Обама бажає підписати узгоджений документ вже цієї осені. Однак, республіканці попереджають, що у разі прийняття документу виключно за партійною приналежністю закон не представлятиме інтересів усіх американців. *(„Голос Америки“)*

В Англії помер найстаріший житель плянети

ЛОНДОН. — Найстаріший житель плянети, ветеран Першої світової війни Генрі Елінам помер 18 липня, у віці 113 років, на півдні Англії. У статусі найстарішої людини на Землі він прожив один місяць. Г. Елінам прийняв цю естафету в японця Томодзі Танабе, який народився у 1895 році і помер 19 червня цього року. Відсвяткувавши свій день народження 13 червня, Г. Елінам став найстаршим британцем в історії, випередивши жителя Вейлсу Джона Еванса, який помер у 1990 році. Г. Елінам вступив у ряди військової авіяції Великої Британії у 1915 році. У березні цього року цей ветеран був удостоєний вищої нагороди Франції – Ордена почесного леґіону. Останнім часом Г. Елінам проживав у старечому будинку недалеко від приморського міста Брайтон на березі Ля-Маншу. У нього залишилися п’ять онуків, 12 правнуків, 14 праправнуків і одна прапраправнучка. Г. Елінам був очевидцем подій XIX, XX і XXI ст., для нього нинішня королева Єлизавета II була шостим британським монархом. Останнім британцем, який воював на полях битв тієї війни, тепер є Гарі Петч, якому минулого місяця виповнилося 111 років. *(Укрінформ)*

США назвали ім’я вояка з відео „Талібану“

ВАШІНҐТОН. — Американські військові впізнали чоловіка, якого „Талібан“ показав у своєму відеозаписі, назвавши його американським військовим, якого захопили в Афганістані. Його називали 23-річним рядовим Бовом Берґдалом з Кетчаму, штат Айдаго. На відеозаписі, оприлюдненому в Інтернеті, вояк з поголеною головою каже, що перебування у полоні для нього „гнітюче“. Він також каже, що американські військові потерпають від низького морального духу і що їх треба повернути додому, „де нам і належить бути“. Пентаґон повідомляє, що рядовий Б. Берґдал служив у базованому на Алясці піхотному полку і що він вийшов за територію бази у провінції Пактика у східньому Афганістані. Рядового Б. Берґдала називають першим військовим, захопленим в Афганістані чи Іраку за останні два роки. У 28-хвилинному відеозаписі він сказав, що той день був 14 липня і що його полонили, коли він відстав під час патрулювання. Голос за камерою запитує, чи має він що сказати своїм „людям“. „До вас, співвітчизники американці, які мають тут близьких, які знають про сум за ними – ви можете змусити наш уряд повернути їх додому, – сказав він. – Будь-ласка, будь-ласка поверніть нас додому, де наше місце, а не тут, де ми марнуємо час і марнуємо наше дорогоцінне життя, яким ми можемо жити в нашій країні“. Баб Берґдал, батько вояка, сказав: „Ми сподіваємося і молимося за безпечне повернення нашого сина до його товаришів“. Речник війська США в Кабулі капітан Джон Сток засудив використання відеозапису. Він сказав: „Використання вояка з метою пропаґанди ми розглядаємо як порушення міжнародного права. Ми робимо усе можливе, щоб повернути вояка живим і неушкодженим“. В Афганістані поширені листівки з обіцянкою винагороди за його безпечне повернення. *(Бі-Бі-Сі)*

Переговори в Гондурасі провалилися

ТЕҐУСІҐАЛЬПА, Гондурас. — Перехідний уряд Гондурасу 20 липня відкинув пропозиції розв’язання політичної кризи в країні, фактично поклавши край переговорам з поваленим президентом. Голова делеґації сказав, що пропозиція Коста-Ріки, яка передбачала повернення Мануеля Зелаї у якості керівника уряду єдности, абсолютно неприйнятна. Представники М. Зелаї кажуть, що більше не вестимуть переговорів з теперішньою делеґацією перехідного уряду. Посередники попросили обидві сторони повернутися до переговорів через три дні. Президент Коста-Ріки Оскар Аріяс сказав, що делеґація М. Зелаї погодилася з його пропозиціями, але їх відкинула делеґація Дона Роберто Мішелеті. Президент О. Аріяс застеріг про загрозу громадянської війни, якщо переговори виявляться безрезультатними, і закликав обидві сторони не облишати зусиль. М. Зелая, який перебуває в Нікараґуа, сказав, що не відмовляється від переговорів, але має сумніви у можливості досягти результату. М. Зелая, якого змусили втекти з країни 28 червня, каже, що повернеться, бо на це має право. Перехідний уряд погрожує йому арештом у разі повернення і не допустив його спроби приїзду 5 липня. Тепер Гондурасом править підтримуваний військовими уряд, який усунув з посади президента, маючи підтримку конґресу і судів. М. Зелая плянував провести громадські консультації, щоб дізнатися, чи народ підтримує зміни в конституції. Його критики називають антиконституційними спроби позбутися теперішнього обмеження президентства лише одним терміном і домогтися можливого переобрання. *(Бі-Бі-Сі)*

НАСА відзначає 40-річчя подорожі людини на Місяць

ВАШІНҐТОН — 40 років тому, 20 липня 1969 року, американський астронавт Ніл Армстронґ був першою людиною, яка ступила на поверхню Місяця. В цей час мільйони американців спостерігали за цією подією перед екранами телевізорів. Сьогодні аерокосмічне аґентство НАСА оприлюднило деякі кадри історичного приземлення „Аполло 11“ на Місяць. Це було великою подією, і багато людей досі зберігають першу сторінку газет з публікацією про цей стрибок у розвитку астронавтики. Передання сиґналу з Місяця на Землю було надзвичайно непростим технічним завданням. Сиґнал з Місяця спочатку передавався в Австралію, там відео записували з монітора, а потім знову передавали на супутник. Звідти відео поверталося для трансляції по телебаченню. Якість була не найкращою. Втім, як виявилося, аерокосмічне аґентство НАСА ориґінальні відеоплівки з записом приземлення зберегти не спромоглося. Як пояснили в НАСА, ці плівки були випадково використані для записів інших космічних місій. Все що залишилося, це телевізійні записи, якість яких значно гірша від ориґіналу. Однак, НАСА звернулося до відеофахівців з Голівуду, які усунули дефекти на плівці і зробили відео чіткішим. Реставрація відео обійшлася аерокосмічному аґентству у 230 тис. дол. Вже у вересні широкий загал знову зможе побачити кадри, які 40 років тому, затамувавши подих, дивились мільйони американців. Тепер вони будуть набагато кращої якости. *(„Голос Америки“)*

У Росії вбили відому правозахисницю

МОСКВА. — У Росії вбито відому правозахисницю з Чеченської республіки Наталію Естемірову. Тіло її з вогнепальними пораненнями було виявлене 15 липня за 100 метрів від федеральної автомобільної дороги „Кавказ“, поблизу села Газі-Юрт. Н. Естемірова майже 10 років була провідним співробітником „Меморіялу“ на Північному Кавказі, насамперед в Чечні. Голова Ради „Меморіялу“ Олег Орлов висловив переконання, що винуватцем смерти Н. Естемірової є президент Чеченської Республіки Рамзан Кадиров. Н. Естемірова – перший лавреат премії ім. Ганни Політковської (2007), нагороджена премією Шведського парляменту „Право на існування“ (2004). Президент Росії Дмитро Медведєв доручив керівникові Слідчого комітету при Генпрокуратурі РФ Олександрові Бастрикіну контролювати розслідування вбивства Естемірової. *(УНІАН)*

III Фестиваль української культури відбувся на Союзівці

(Продовження зі стор. 1)

Володимира Івасюка. За переказами, рута – жовта карпатська квітка, яка лише на декілька хвилин, в ніч на Івана Купала, стає червоною. Дівчина, яка її знайде і зірве, буде щаслива в коханні.

Руслана у спілкуванні з слухачами її співу кілшька разів підкреслила своє захоплення фестивалем і Союзівкою. „Я готова приїхати ще і ще, і співати вам ще раз і ще раз", – сказала вона. А про оселю відгукнулася такими словами: „Союзівка – це 26-та область України".

Фестиваль організувала Українська народна фундація під патронатом Посольства України в США. Головними спонзорами фестивалю були Український Народний Союз, компанія „АероСвіт", Федеральна кредитова кооператива „Самопоміч", Ню-Йорк.

У святі брали участь Заслужена артистка України, солістка Київського театру оперети і оперної студії при консерваторії Людмила Фесенко, солісти Пилип Змахер з Києва і Надя Кобеляк з Канади, віртуоз-бандурист Віктор Мішалов з Канади, гурт скрипаля-віртуоза Олега Кульчицького зі Львова, учасники танцювального табору ім. Роми Прийми–Богачевської (керівник Аня Богачевська-Лонкевич), танцювальні ансамблі „Надія" (керівник Надія Лемеґа) з Перт-Амбою, Ню-Джерзі, „Іскра" (керівник Андрій Цибик) з Випані, Ню-Джерзі, „Золотий Промінь" (керівник Орладно

(Закінчення на стор. 11)

Фоторепортаж з фестивалю – на стор. 12-13

Гостей фестивалю вітали Сенатор штату Ню-Йорк Джон Банацик (зліва) і Постійний представник України в ООН Посол Юрій Сергеєв.

Присутніх на святі привітав президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай.

Прапороносці готові винести на сцену прапори США, Канади, України і Українських американських ветеранів.

Гимни України, США і Канади заспівала Святослава Качарай

Почесний консул України в Канаді Любомир Гуцуляк.

Зліва: скарбник УНСоюзу Рома Лісович, президент УНСоюзу Стефан Качарай і гості з Вашінґтону – радник Олександер Михальчук з дружиною Тетяною.

Про послуги Українського Народного Союзу розповідали гостям Союзівки (зліва): Михайло і Ненсі Богдани, Марія Дрич, Марія і Євген Осціславські.

Фестиваль допоміг багатьом дізнатися про Український Народний Союз.

До „стратегії прориву“ це не подібне

Тяжке і невдячне завдання взяли на себе дорадники і спільники Юлії Тимошенко, чільні члени її парляментської фракції (БЮТ) і її ж партії „Батьківщина“ – надати непослідовній, хисткій і непрозорій зовнішньополітичній лінії прем'єра міжнародної респектабельности, створити враження, що тут ідеться про якусь особливо перспективну для України „стратегію прориву“, закамуфлювати відступництво Ю. Тимошенко – на догоду Москві – від курсу на інтеґрацію в Европейський союз і НАТО.

З багатьох публікацій, продиктованих цією метою, звернула на себе нашу увагу праця бютівця Юрія Полунєєва, спеціяліста з іноваційної фінансово-кредитної сфери, голови Ради конкурентноздатности України – „Небермудський трикутник РУС: нові форми життя після кризи“.

Справедливо вбачаючи у теперішній світовій кризі зародок могутнього технологічного прориву ґльобального характеру, який неминуче потягне за собою перерозподіл світових ресурсів, і досить точно виокремлюючи 10 „проривних“ технологій XXI ст., автор вибудовує таку далекосяжну логіку: якщо і Сполучені Штати Америки, і Росія вдаються до маштабних засобів стимулювання внутрішнього попиту у традиційних секторах, і до величезних державних інвестицій в нові напрями, які вже в найближому майбутньому визначатимуть гльобальні технологічні сфери, то Україні, аби не пасти задніх і не опинитися на задвірках технічного проґресу, треба стати частиною „нового геостратегічного трикутника РУС (Росія–Україна–США)“. І тоді всі українські проблеми розв'яжуться. Мовляв, політична вигода України полягатиме в тому, що вона буде рівноправною стороною цього трикутника і дві інші його сторони взаємно змушені будуть дбати про безпеку цієї третьої, української сторони.

„Але, – пише далі лукавий автор, – основою геостратегічного трикутника повинна бути не так політика, як необхідність для кожної зі сторін забезпечити свої технологічні конкурентні переваги у посткризовому світі“. Іншими словами, Україна не матиме своєї власної політики, а за її безпеку відповідатиме Росія. Це, властиво, те саме, що вовка приставити сторожем до овець. Шлях до цієї хитромудрої за формою, але абсолютно антиукраїнської за суттю перспективи відкриється у випадку, коли президентом України стане чи Ю. Тимошенко, чи Віктор Янукович. Обидвоє тягнуть Україну від Европи, від можливости членства в надійній евроатлантичній структурі безпеки, обидвоє промощують для Москви найкоротший шлях до проковтування України, обидвоє будуть обіцяти виборцям золоті гори, крім одного – жити і працювати в ім'я врятування нашої нації від загибелі. Втім, можна погодитися з відомим київським журналістом Сергієм Лещенком, коли він пише: „Єдина відмінність між Ю. Тимошенко і В. Януковичем полягає у тому, що він свою ворожість до НАТО демонструє публічно, а вона – камуфлює за зовні льояльними словесними конструкціями“.

РУС – одна з таких конструкцій, тільки ще небезпечніша, ніж містифікований Бермудський трикутник, в якому безслідно зникають кораблі.

Та головною причиною, яка робить РУС неможливим, є Росія. Варто було ознайомитися з коментарями московської преси після візити Президента Барака Обами, щоб зрозуміти, що саме Росія не хоче ніякого „перезавантаження“ взаємин з США. Майже стовідсотково у тих коментарях бажане видавалося за дійсне – що нібито Б. Обама погодився з російськими претензіями на „особливі інтереси“ в усьому пострадянському просторі, зокрема – і це тенденційні автори всіляко підкреслювали – на „особливі інтереси“ в Україні. Москва далі вірить, що неправдою можна перейти світ...

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

ЛИПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

„Від Богдана до Івана не було гетьмана“

Винесена в заголовок історична оцінка тому така ясна й однозначна, що походить з народних уст. Народ скаже – як зав'яже. Бо історію він знає не з академічних досліджень, а зі щоденного буття – свого і своїх предків. Народне прислів'я веде нас просто до усвідомлення, що між цими двома гетьманами лежала доба Руїни, і що саме з обранням Івана Мазепи гетьманом Лівобережної України, котре сталося 25 липня (за новим стилем) 1687 року, Руїна відступила, а відтак те 20-річчя Мазепиного гетьманування залишило нам дорогий, на всі майбутні часи, спадок – знамените Козацьке бароко. Навіть якби ніколи не було Полтавської битви, вислід якої приніс гетьманові світову відомість, надвоє поділену на звеличування з боку свідомого українства, і на очорнювання з боку тодішніх і теперішніх великодержавних російських шовіністів, І. Мазепа поставав би зі сторінок нашої національної історії винятково яскравою, воістину загальноукраїнською – в найкращому розумінні цього слова – постаттю.

Адже він мав багато перемог задовго до Полтави – ніби непомітних, ніби в мирні роки, але ж усі ті буденні здобутки насправді були важливішими і далекосяжнішими, ніж збройні герці, й І. Мазепа виказав себе блискучим вояком у всіх битвах дипломатичних, психологічних, морально-етичних і господарсько-економічних. Після нефортунного Переяслава, коли над Козацькою Україною все нижче опускалася деспотична московська рука, рвучись до прямого управління вільнолюбним краєм, і коли Мазепині попередники вже не залишили Україні ніяких інших варіянтів, тільки московський, він, при зовнішній льояльності до царя, зумів зберегти автономний лад Гетьманщини і її незалежний дух.

Діставши освіту у Могилянці і загартувавши характер у варшавському колеґіюмі єзуїтів, І. Мазепа як післанець короля набув потрібного досвіду, спілкуючись з европейськими монархічними дворами, двома українськими гетьманами, лівобережним і правобережним, та Запорозькою Січчю. Відтак він залишив Варшаву заради України, служив правобережному гетьманові Петрові Дорошенкові, потрапив в полон до запорожців, ті віддали його Іванові Самойловичеві, гетьманові Лівобережжя – й от з бранця він невдовзі став гетьманом.

Щоб мати на кого покластися, І. Мазепа невпинно дбає про свою еліту, передусім зміцнюючи її матеріяльне становище. З його рук козацька старшина дістала понад 1,000 дарчих грамот на земельні угіддя. Певна річ, і сам він був не бідний, але, як людина високої культури, значну частку свого багатства віддавав на будівництво розкішних церков, шкіл та друкарень. Та оскільки це була не повноцінна держава, а територіяльне утворення, ніби вільне, а насправді – підневільне, то соціяльної справедливости, як тепер ми кажемо, там не було. І вже напевно не було ніякої адміністративної дисципліни, фінансової звітности. Між старшинською верхівкою і простим козацтвом та селянство мусіло дійти до незгод, протистоянь і навіть до повстань. У 1692 році писар Петро Іваненко спробував, хоч і безуспішно, підняти проти І. Мазепи Січ.

Трохи пізніше повстало проти польського панування Правобережжя на чолі з полковником Семеном Палієм. На той час І. Мазепа вже був улюбленцем і одним з найближчих дорадників царя, й коли шведи напали на Польщу, гетьман, скориставшись безмежним довір'ям Петра І, дістав від нього дозвіл зайняти Правобережжя. Таким чином Наддніпрянська Україна стала єдиною, що, поза сумнівами, було однією з великих заслуг І. Мазепи.

І. Мазепа володів таким вродженим даром здобувати собі нащиріших прихильників, що серед козаків ходив цей жарт: „Цар скоріше не повірить ангелові, ніж Мазепі“. Це зовсім не означає, що Петро І був наївним чи дурним – він вірив, що гетьман орієнтується не на Польщу, не на Туреччину і Крим, а тільки на Москву, бо так воно було справді. Росія ж тоді вже увійшла в імперську могутність – то що міг вдіяти І. Мазепа? Але в наших очах його підносить вже те одне, що він не мав жодних ілюзій щодо Москви і її україножерної політики. Тому його союз з Карлом XII був більш ніж доцільний. Йшлося не про гетьманування, не про багатство, не про Мотрю Кочубеївну, а про Україну.

Пилип Орлик, вірний продовжувач незалежницької лінії і гетьман України у вигнанні, у своїх спогадах відтворив сповідь І. Мазепи у той назрілий момент істини: „Я кличу Всемогучого Бога на свідка й клянуся, що не для почестей, не для багатства або яких інших цілей, а для вас усіх, що остаєте під моєю владою, для жінок і для дітей ваших, для добра Матері нашої безталанної України, для добра всього українського народу, для помноження його прав і повернення вольностей хочу я, при Божій допомозі, так чинити, щоб ви з жінками вашими і рідний край наш не загинули ні під москалями, ні під шведами...“.

Сповідь ця донині не втратила актуальности.

П. Ч.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 165-го відділу УНСоюзу.

З днем 1-го серпня 2009 року обов'язки секретаря 165-го відділу перебирає нова секретарка

НАТАЛІЯ КОРНОВА

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mrs. Natalie Kornova
3318 Stickney Ave.
Toledo, OH 43608-1351
(419) 726-4712

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Про міжнародну комісію розслідування Голоду в Україні

1 листопада 1992 року у Віндзорі, Канада, відзначили бенкетом 50-ліття Української Повстанської Армії (УПА). На цьому відзначенні я представляв товариство УПА Америки, а головним промовцем був Посол України в Канаді Левко Лук'яненко. Сиділи ми поруч, тож мали досить часу на бесіду.

Зійшла наша розмова і на Голодомор. Розповів я йому про Комісію, створену при Світовому конґресі вільних українців (СКВУ), організатором якої і екзекутивним головою був мій старший брат д-р Ярослав Кальба. В комісії цій працювали кращі юристи сімох країн. Вона закінчила свою працю звітом, який ствердив, що у цьому масовому знищенні – геноцидові народу України винний уряд Москви.

Таким чином звіт про Голод в Україні, схвалений юристами світу, став прилюдним актом міжнародного права.

Сказав я також Л. Лук'яненкові, що копію звіту передано до бібліотеки Академії Наук у Києві, декілька – в інші країни. Сказав я тоді Л. Лук'яненкові, що одну з тих копій я маю, то хотів би перевезти чи передати урядові України. Він попередив мене, що не радив би мені перевозити чи передавати цей документ, бо час ще непевний і він може пропасти. Запропонував він мені, що радо ці документи може перевезти в Україну як представник держави, який не підлягає контролям.

Я з подякою на його пропозицію погодився. Ці документи разом з короткометражним фільмом з одного з засідань комісії передав до України.

Президент Віктор Ющенко минулий рік проголосив Роком пам'яті про Голодомор. Я пильно слідкував за виконанням його указу, та дотепер не знайшов жодної згадки про звіт комісії, створеної СКВУ.

Усім відомо, що певні сили намагаються не допустити виявлення цього важливого документу, на підставі якого можна засудити Москву у її злочині.

Мирослав Кальба,
Ворен, Мишиґен

Кому нагорода, а кому – могила

На початку серпня 1933 року в СРСР було закінчено будівництво Біломорсько-Балтійського каналу, який будували арештанти „найщасливішого суспільства в світі" і який вони густо вимостили своїми кістками. При цьому слід зауважити, що в тюрмах і таборах СРСР з усіх націй найбільше було українців.

Однією з причин такого стану, я думаю, було те, що українці за своєю натурою були і є найпрацьовитішою нацією з усіх народів колишнього СРСР.

Не був винятком і Біломорсько-Балтійський канал, де в нелюдських умовах від непосильної праці, голоду та знущань загинули тисячі українців. Поховали їх в болотах без жодних обрядів і, тим більше, почестей.

Кому діставалися почесті, видно з постанови уряду СРСР, яку 4 серпня 1933 року підписали голова Центрального виконавчого комітету СРСР Михайло Калінін і секретар Авель Єнукідзе.

За представленням Ради народних комісарів Союзу РСР нагородили орденом Леніна, найвищою державною відзнакою Генриха Ягоду – заступника голови Об'єднаного державного політичного управління СРСР, Лазаря Когана – начальника „Біломорбуду", Матвія Бермана – начальника Головного управління виправно-трудовими таборами (ҐУЛаґу), Семена Фіріна – начальника Біломорсько-Балтійського виправно-трудового табору, Сергія Жука – головного інженера „Біломорбуду", здібності якого видно з того, що побудований канал виявився занадто мілким проти проєкту, Нафталія Френкеля – помічника начальника Біломорбуду, Костянтина Вержбицького – заступника головного інженера будівництва.

Григорій Гримайло,
Ранчо-Кордова, Каліфорнія

З життя молоді Миргорода

Подарунки від Пласту (станиця Вашінґтону) отримали юні студійці літературно-видавничої студії „Ганнуся" – ошатний одяг. Представниця Пласту Марія Гевко у теплому листі до своїх миргородських ровесників пише, що ці подарунки миргородським друзям пластуни надсилають з сподіваннями на майбутню дружбу і співпрацю.

У Миргороді відбулася презентація збірки новел Ярослава Курдидика „Два кулемети. З вояцького блокноту", видану Товариством колишніх вояків Української Повстанської Армії ім. генерала-хорунжого Тараса Чупринки в Ню-Йорку в 1954 році. Затамувавши подих, слухали діти невигадані історії з полум'яного минулого їх жертовних предків.

Молодіжне науково-дослідницьке товариство почало вивчення спадщини української письменниці Олени Звичайної, яка жила і творила у минулому столітті на теренах США і Канади. Її книги „Миргородський ярмаррок" і „Селянська санаторія" є у фондах діяспорної бібліотеки ім. Галини Король, але у ній відсутня біографія письменниці. Дослідники шукають її, щоб занести до експозиції майбутнього миргородського Музею національної слави.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська область

Від минулих днів до сучасности

Прохолодне літо заохочує читачів „Свободи" до роздумів над історією світу і України. **Мирослав Кальба** з Ворену, Мишиґен, у великій статті „Нахтіґаль" без фактів і документів" спростовує закиди комуністичної пропаґанди проти українського батальйону „Нахтіґаль", звинувачуваного нею у репресіях проти єврейського населення у Львові. М. Кальба пише: „Я залишився єдиним серед старшин і взагалі нахтіґальців, тому уважаю, що мовчанка мене уже не зобов'язує, і хочу затерти „білі плями в історії „Нахтіґаля". М. Кальба доводить, що насправді злочини проти населення Львова – українського і єврейського – скоїли совєтські каральні органи, які намагалися перенести відповідальність на „Нахтіґаль". Це їм не вдалося. Також автор розповідає про причини вислання батальйону до Білорусі з поліційними функціями.

Осуджує сучасну антиукраїнську пропаґанду в Росії **Юрій Кравчук** з Вільмінґтону, Делавер. Він у листі до редакції спростовує твердження Москви, що голод в Україні 1932-1933 років був викликаний природними негараздами. В іншому листі Ю. Кравчук звертається до відзначення 300-річчя Полтавської битви і критикує „Свободу", яка, на думку автора, надала значну площу публікаціям про подію, яка була ганьбою для України. „Газета хоче сказати читачеві, що то було наче щось добре для України і українців", – пише Ю. Кравчук. Таких тверджень у „Свободі" не було і бути не могло.

Історія Української католицької парафії у Норт-Порті, Фльорида, стала темою статті **Омеляна Граба** з Венісу, Фльорида. У докладній статті від розповідає про перші кроки до створення парафії у 1975 році, освечення Українського релігійного і культурного осередку св. Андрія у 1979 році, будівництво храму і заснування в 1984 році парафії Входу в Храм Пресвятої Богородиці. Автор пише про будівництво церкви, згадує її настоятелів, віддає належне служінню нинішнього провідника церковної громади о. д-ра Северина Ковалишина.

Лікар-емерит **Лідія Пашкевич** з Черкас не тільки читає „Свободу", яку їй передплатили Христина та Ігор Дякунчаки, а й рецензує публікації тижневика, а також розсилає копії їх до зацікавлених осіб в Україні. У листах вона радіє, що старші віком українці записують внуків до УНСоюзу і це поповнює його членство. З приводу публікації про трагедію на київській Куренівці, де мул з Бабиного Яру призвів до загибелі багатьох людей, лікар Л. Пашкевич пише, що шість кондукторок трамваю зайшли до трамвайного бюра по квитки і там їх полонила лава мулу. Коли через дав тижні розкопали бюро, то вони сиділи „віночком", обнявшись перед смертю. Також після розповіді про українців, полеглих у радянсько-фінській війні 1940 року, Л. Пашкевич пише, що їй доводилося лікувати інвалідів цієї війни, обійдених владою. Вона навіть писала листи в різні інстанції, щоб їх прирівняли до інвалідів Другої світової війни і надали місця в лікарнях для ветеранів.

Своє прізвище Л. Пашкевич зустріла в статті Володимира Рожка про священиків роду Пашкевичів. Вона пише, що не напрошується у рідню до них, бо не знає до пуття свого родоводу (комуністична влада не заохочувала до такого пошуку), але читала, що з цього роду вийшло багато відомих людей, зокрема композитори Василь (1742-1797) і Анатолій (1938-2005) Пашкевичі.

Щодо гетьмана Петра Сагайдачного і пісні „Ой, на горі та женці жнуть" Л. Пашкевич в молоді свої роки чула, що дружина гетьманова Настя жила у маєтку під Києвом, а гетьман, зайнятий військом, не мав часу її відвідувати. На Січ жінок не пускали. Коли до гетьмана дійшли плітки про її нібито нечемну поведінку, він відповів, що при ньому завжди є люлька, а з жінкою йому не возитися. Це й дало привід до розмов, що він проміняв жінку на люльку. Також у пісні він їде позаду козачого війська, бо в переможній битві не з власної вини участи не брав, запізнився в дорозі.

Марія Вишневська з Чикаґо у двох листах порушує проблему подвійного громадянства і безробіття в Україні, а також, на її думку, обмеження громадянських прав та свободи людей в Україні.

У листах **Богдана Слабого** з Бреверу, Мейн, йдеться про збереження української мови. Автор полемізує зі статтями Святослава Караванського у „Свободі", ч. 18, та Ігоря Сюндюкова в київській газеті „День" про українського мовознавця академіка Олександра Потебню (Б. Слабий чомусь пише – Потибін і Потевін). Автор вважає, що українську мову слід збагачувати використанням чужинських слів „з українським коренем".

Листи В. Витвицького видані у Києві

Гортаючи нову книжку музикознавця Івана Лисенка з Києва „Музична культура України" (Київ, 2009), я мав приємну несподіванку побачити, що у розділі „Листи до редакції" є багато листів мого колишнього співробітника з музикознавства св. п. Василя Витвицького. Його листи характеризує гарна форма, елоквентність. Вони говорять багато доброго про автора.

Я дуже втішився, коли побачив думки д-ра В. Витвицького на сторінках цієї книжки. Ясно, думки цього музикознавця побачили світ не лише через особу В. Витвицького, а й тому, що ми живемо вже в часах незалежної України.

Можна теж додати, що ми з В. Витвицьким були дуже довго (від половини XX ст.) співробітниками „Свободи" і втішались форумом цієї найвідомішої української газети в Америці.

Роман Савицький мол.,
почесний професор Державної музичної академії у Львові,
Кренфорд, Ню-Джерзі

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

СБУ назвала 136 організаторів Голодомору (другий список)

Служба безпеки України (СБУ) в 2009 році вперше оприлюднила три списки з 136 осіб, відповідальних за Голодомор 1932-1933 років в Україні. У ч. 26 „Свободи" було вміщено перегляд призвідців Голодомору за першим списком. Нижче вміщуємо розповідь про репресії, вчинені відповідальними за Голодомор, які названі в другому списку СБУ. Відомості про ім'я та по-батькові окремих осіб відсутні. Цитовані архівні документи перекладені з російської мови, тому правопис в цитатах – сучасний. В документі СБУ зустрічаються скорочення ОДПУ – Об'єднане державне політичне управління, ДПУ УСРР – Державне політичне управління Української соціялістичної радянської республіки (після 1937 року – УРСР), ОВ – обласне відділення ДПУ, ГДА СБУ – Головний державний архів СБУ.

„Влада весь хліб забере, а люди помруть з голоду"

Задорожний – начальник районного відділення ДПУ УСРР,
Новіков – уповноважений відділення ДПУ УСРР,
Осовицький – дільничий прокурор.
Усі – з Недригайлівського району Чернігівської області.

Звинувачувальний висновок Недригайлівського районного відділення Чернігівського обласного відділу ДПУ УСРР у справі Римаря К. Ф., мешканця села Протасівки Недригайлівського району Чернігівської області. 18 грудня 1932 року. ГДА СБУ. Справа 75219-фп.

Римар К.Ф. звинувачувався у проведенні аґітації проти колективізації та хлібозаготівель (стверджував, що „влада весь хліб забере, а люди помруть з голоду"). 5 лютого 1933 року Римареві К. Ф. винесено вирок – позбавлення волі на шість років з поразкою в правах на три роки після відбуття міри покарання. Реабілітований 23 липня 1990 року.

25 січня 1933 року начальник Недригайлівського районного відділення ДПУ Чернігівської області Задорожний і уповноважений ДПУ Новиков склали акт про звинувачення Каленика Римаря з села Протасівки, який радив односельцям не віддавати хліб державі, бо у 1931 році його віддали, а самі з голоду пухли.

Свідки Майборода і Бартош заявили, що К. Римар від початку радянської влади ставився до неї вороже. Раніше він мав чотитри десятини ріллі і займався ремісництвом – шив чоботи. Коли до села ввійшло денікінське військо, К. Римар зустрічав його біля церкви і ніби передав білим воякам список червоних партизанів з цього села, які були заарештовані і страчені. Сам К. Римар виїхав з села разом з білими, але повернувся і господарював на своїй землі, а коли почалася колективізація, одним з перших записався до колгоспу і навіть намовляв інших. Проте коли йому запропонували віддати до колгоспу свій інвентар, відмовився і почав говорити, що у колгоспі змушують силою до праці. Також почав продавати дещо з свого майна („розбазарював своє майно", – написав слідчий). 16 липня 1932 року К. Римаря виключили з колгоспу.

На власному господарстві він жив добре і навіть розповідав іншим селянам: „Коли я працював у колгоспі, то помирав з голоду, а тепер маю все, бо одноосібнику краще живеться". Слідчий записав: „Вищезазначена аґітація впливала на колгоспну масу до підриву пляну хлібозаготівель".

Справу було передано до Судової трійки при Колеґії ДПУ України. Прикметно, що звинувачення було надруковане на сторінці, вирваній з конторської книги „Реєстрація тимчасової відсутности членів двору та виходу з членів двору". Виявляється, була й така форма контролі селянства.

Йосип Яценко сховав зерно на горищі

Крицький – прокурор,
Прохоренко – уповноважений районного відділення ДПУ УСРР,
Труфанов – начальник районного відділення ДПУ УСРР.
Усі – з Конотопського району Чернігівської області.

Постанова прокурора про затвердження обвинувачувального висновку Конотопського районного відділення щодо звинувачення Яценка Й. А. та передання його до суду. 1 грудня 1932 року. ГДА СБУ. Справа 75500-фп.

Яценка Й. А. звинувачено у ворожому ставленні до радянської влади, невиконанні пляну здачі хліба державі та його приховуванні. За вироком народного суду Конотопського району від 23 грудня 1932 року Яценко Й.А. засуджений до восьми років позбавлення волі з поразкою в правах на три роки та конфіскацією майна. Реабілітований 25 лютого 1991 року.

Уповноважений ДПУ Прохоренко 30 листопада 1932 року в Конотопі розглянув справу селянина-одноосібника Йосипа Яценка з села Бочечки, якого звинуватили у приховуванні хліба, який мав бути зданий державі. 48-річний сімейний селянин мав прогодувати сім'ю до наступного врожаю, а йому довели завдання з хлібозаготівлі в розмірі 272 кілограми зерна.

Й. Яценко здав тільки 62 кілограми (16 відс. від завдання). До нього 19 листопада прийшли з обшуком, і Максим Танцюра (в постанові про арешт – Танцуров), в присутності Панаса та Івана Зеленських, знайшов сховане зерно на горищі і в господарських прибудовах.

Зерно забрали до сільської ради, щоб потім вивезти у державне сховище. Й. Яценка заарештували і справу передали прокуророві Конотопського району, який написав, що Й. Яценко „вороже настановлений до радянської влади і злісно ухиляється від виконання пляну хлібозаготівель". Постанову про арешт затвердив начальник районного відділення ДПУ Труфанов.

Дмитро Омельченко дав батькові борошна

Логвинов Петро Дмитрович – уповноважений районного відділення ДПУ УСРР,
Скуридін – районний уповноважений районного відділення Дніпропетровської обласного відділу ДПУ УСРР.

Звинувачувальний висновок Новомиколаєвського районного відділення Дніпропетровського обласного відділу ДПУ УСРР у справі Омельченка Д. З., мешканця села Новомиколаївки. 13 грудня 1932 року. ГДА СБУ. Справа 75321-фп.

Звинувачення Омельченка Д. З., голови сільськогосподарської артілі „Інтернаціонал", у „розбазарюванні колгоспного хліба та сприянні зриву хлібозаготівель". За вироком виїзної сесії Дніпропетровського обласного суду від 4 січня 1933 року Омельченко Д. З. засуджений до розстрілу. Реабілітований 17 січня 1992 року.

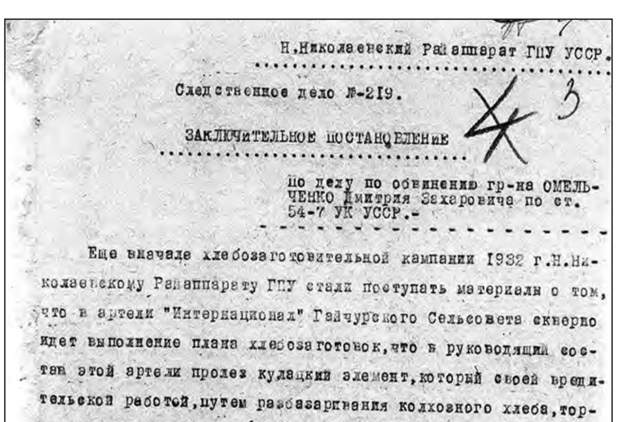
13 листопада 1932 року уповноважений ДПУ Логвинов за згодою районного уповноваженого ДПУ Скуридина в селі Новомиколаївці Дніпропетровської области арештував завідувача господарством колгоспу „Інтернаціонал" в селищі Гайчур Дмитра Омельченка, який віддав своєму батькові два пуди колгоспного борошна, щоб підтримати його сім'ю. Батько Д. Омельченка був розкуркулений і висланий з села, але втік з заслання і прийшов до сина в Гайчур по допомогу.

Почалося слідство. Знайшлися свідки інших вчинків Д. Омельченка. Павло Осокин пригадав, що раніше Д. Омельченко був головою колгоспу „Інтернаціонал" і в цей час передав частину колгоспного хліба „куркулям Покровського і Новомиколаївського районів". Зокрема Соломонові Толчинському він дав п'ять пудів жита, Олександрі Дрожиній - пуд борошна, Павлові Дрожину – два пуди проса... Подібні свідчення зробили також Филимон Самойлов, Степан Яценко, Савелій Кочет, Пилип Чернявський, Герман Шарковський, Тимофій Дядюра, Петро Липовий, Іван Кагадій, Федір Геращенко, Михайло Соха, Каленик Гницевич. Щоправда в їхніх свідченнях обсяг відданого колгоспного хліба виявився дуже різним – від 50 до 180 пудів.

Свідки також підтвердили, що Д. Омельченко „під час весняної посівної кампанії 1932 року з метою знищення тяглової сили колгоспу провів політику поганого догляду за кіньми, завдяки чого за весну в колгоспі здохло до 40 робочих коней". Не важко було збагнути слідчому, що допомоги могли потребувати голодуючі родини, а коні здохли з голодного виснаження, котрому Д. Омельченко не міг зарадити. Але такі висновки не входили у пляни ДПУ.

Д. Омельченко не визнав себе винним, але слідчий знав, що помилування арештованому вже не буде. Тепер треба було підвести під справу „клясову основу".

(Закінчення на стор. 9)

Н.Николаевский Райаппарат ГПУ УССР.

Следственное дело №-219.

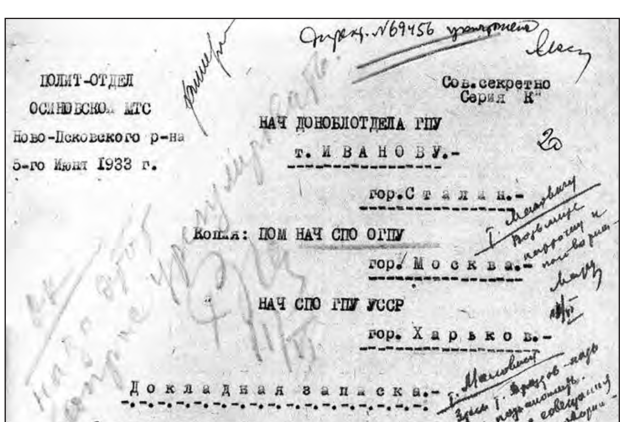
ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ ПОСТАНОВЛЕНИЕ

по делу по обвинению гр-на ОМЕЛЬЧЕНКО Дмитрия Захаровича по ст. 54-7 УК УССР.-

Еще вначале хлебозаготовительной кампании 1932 г. Н.Николаевскому Райаппарату ГПУ стали поступать материалы о том, что в артели "Интернационал" Гайчурского Сельсовета скверно идет выполнение плана хлебозаготовок, что в руководящий состав этой артели пролез кулацкий элемент, который своей вредительской работой, путем разбазаривания колхозного хлеба, тормозит нормальный ход упомянутой выше кампании.

поступившией за последнее время материалы сигнализировали о том, что в артель "Интернационал", пролезший туда членом Правления артели-он же и завхоз ОМЕЛЬЧЕНКО Дмитрий Захарович, связавшийся с кулачеством и спекулянтами, действительно продолжительное время проводил [illegible]

Заключна постанова у справі Дмитра Омельченка, Одеська область.

ПОЛИТ-ОТДЕЛ ОСИНОВСКОЙ МТС Ново-Псковского р-на 5-го Июня 1933 г.

Сов. секретно Серия "К"

НАЧ ДОНОБЛОТДЕЛА ГПУ т. ИВАНОВУ.- гор. Сталин.-

Копия: ПОМ НАЧ СПО ОГПУ гор. Москва.-

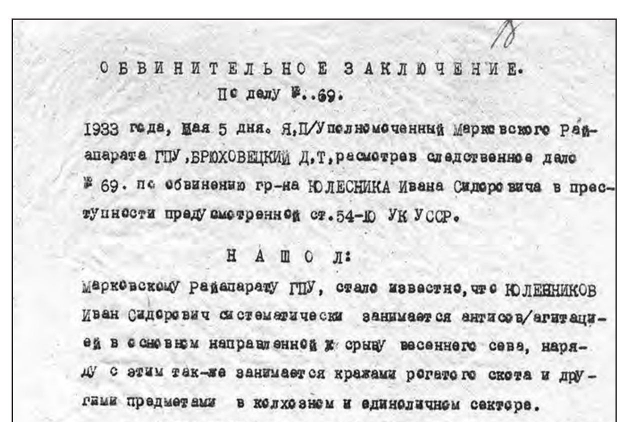
НАЧ СПО ГПУ УССР гор. Харьков.-

Докладная записка.-

О взаимоотношениях с Райаппаратом ГПУ.-

Взаимоотношения с Райаппаратом ГПУ почти с самого начала моего приезда на работу в Политотдел, следует признать ненормальными. Если приблизительно первый месяц Райуполномоченный ГПУ по Ново-Псковскому Району - ЕРЕМЕНКО, открыто передомной не показывал

Доповідна записка Лева Хасюка, Донецька область.

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

По делу №..69.

1933 года, Мая 5 дня. Я, П/Уполномоченный Марковского Райапарата ГПУ, БРЮХОВЕЦКИЙ Д.Т, расмотрев следственное дело № 69. по обвинению гр-на КОЛЕСНИКА Ивана Сидоровича в преступности предусмотренной ст.54-10 УК УССР.

НАШОЛ:

Марковскому райапарату ГПУ, стало известно, что КОЛЕСНИКОВ Иван Сидорович систематически занимается антисов/агитацией в основном направленной к срыву весеннего сева, наряду с этим так-же занимается кражами рогатого скота и другими предметами в колхозном и единоличном секторе.

Следствием установлено: что КОЛЕСНИКОВ Иван Сидорович в момент подготовки весеннего сева 1933 года, ходил по квартирам членов колхоза которым говорил:" НА РАБОТУ В КОЛХОЗЕ НЕ ВЫХОДИТЕ, ВСЕ РАВНО ПРИ УРОЖАЕ ХЛЕБ В ВЕСЬ ЗАБЕРУТ И УВЕЗУТ ЗА ГРАНИЦУ" / см. показание СЕМИНЧЕНКО Василий Антонович, лист дело № II/.

Звинувачувальний висновок проти Івана Колесника, Донецька область.

СБУ назвала...

(Закінчення зі стор. 8)

Виявилося, що районний апарат ДПУ звернув увагу на те, що в колгоспі „Інтернаціонал" повільно виконуєтся плян хлібозаготівель, тож треба було шукати винного. Д. Омельченкно пасував на таку ролю: він був сином розкуркуленого селянина, висланого за межі УСРР, в роки громадянської війни служив у білому війську, був раніше головою цього ж колгоспу.

Слідчий ДПУ Логвинов записав, що Дмитро Омельченко „в контакті з куркульством справді тривалий час провадив розбазарювання колгоспного хліба, вів шкідницьку політику, спрямовану на знищення тяглової сили і розтранжирювання грошових сум артілі". Справу Д. Омельченка було передано на розгляд виїзної сесії Дніпропетровського обласного суду.

Іван Колесник помер за ґратами

Брюховецький Д. Т. – уповноважений районного апарату ДПУ УСРР,

Ніколаєв – районний уповноважений Марківського районного відділення Донецького обласного відділу ДПУ УСРР.

Звинувачувальний висновок Марківського районного відділення Донецького обласного відділу ДПУ УСРР у справі Колесника І. С., мешканця села Марківки Марківського району Донецької області. 5 травня 1933 ріку. ГДА СБУ. Справа 75236-фп.

Колесник І. С. стверджував, що комуністи керувати не можуть, увесь народ пухне з голоду і помирає. Звинувачувався у антирадянській аґітації та „розкладанні колгоспу" з клопотанням про виселення до Північного краю терміном на 10 років. 15 червня 1933 року, перебуваючи під арештом, Колесник І. С. помер. Реабілітований 15 серпня 1994 року.

Уповноважений районного апарату ДПУ Брюховецький і районний уповноважений ДПУ Ніколаєв за згодою прокурора району (підпис нерозбірливий) 5 травня 1933 року передали до Судової трійки при Колеґії ДПУ УСРР справу Івана Колесника з клопотанням про його заслання у Північний край на 10 років. Вони стверджували, що І. Колесник „систематично займався антирадянською аґітацією, спрямованою на зрив весняної сівби, крадіжками великої рогатої худоби та інших предметів в колгоспному і одноосібному секторі". Прикметно, що у справі арештованого називають по-різному: Колесник і Колесников.

Отож весною 1933 року І. Колесник приходив до жител колгоспників і намовляв їх не виходити до праці, тому що „всерівно при врожаї увесь хліб заберуть і вивезуть за кордон". У квітні він прийшов на бригадний двір колгоспу ім. Петровського, коли колгоспники виїздили на поле, і сказав їм: „Чого ви їдете сіяти, коли увесь хліб минулого року забрали, а вас залишили голодними і ви пухли з голоду?".

Свідчення про це дали Анастасія Ткаченко і С. Ф. Меженський. „Антирадянська діяльність звинувачуваного Колесникова, без сумніву, мала вплив на хід весняної сівби, розкладення колгоспу", – писав слідчий. От про факти крадіжки худоби і майна в їхньому звинуваченні немає й слова. Вигадали?

Не вдалося ДПУ вислати 30-річного І. Колесника у Північний край. 15 червня 1933 року він помер у районній лікарні.

Затримані біля хованки з зерном

Готліб Арон Якубович – начальник районного відділення ДПУ УСРР,

Мозговий – уповноважений Новобузького районного відділення Одеського обласного відділу ДПУ УСРР.

Звинувачувальний висновок Новобузького районного відділення ДПУ УСРР у справі Касьяненка Г. К. та Касьяненка С. Г., мешканців села Новопетрівки Новобузького району Одеської області. 1933 рік. ГДА СБУ. Справа 75350-фп.

Касьяненко Г. К. та Касьяненко С. Г. звинувачувались у проведенні антирадянської аґітації серед колгоспників та приховуванні хліба. 9 травня 1933 року щодо Касьяненка Г. К. винесено вирок – позбавлення волі на вісім років з поразкою в правах на п'ять років; Касьяненка С. Г. засуджено на сім років з поразкою в правах на п'ять років. Реабілітовані 23 березня 1990 року.

Уже був голодний березень 1933 року, коли Семен Касьяненко з сестрою Явдохою увечорі взяли лопату і пішли у хлів свого колишнього двору, де з осені, до розкуркулюваня і виселення родини з цієї хати, закопали в мішку трохи пшениці. Узяли з собою торбинку, бо знали, що мішок в землі зіпрів.

Поблизу хліва був сторож, який побачив селян. Вони теж побачили сторожа і, прихопивши торбину з зерном, втекли додому. Через півгодини до них прибула міліція і заарештувала С. Касьяненка і його батька Гната. Слідчий ДПУ Мозговий записав у звинувачувальному висновку, що обидва Касьяненки „вели серед трудящих систематичну антирадянську аґітацію з метою зриву господарсько-політичних кампаній".

У 1930 році Г. Касьяненко вийшов з колгоспу „Більшовик", а за ним вийшли інші селяни і довелося владі знову створювати колгосп. Г. Касьяненка за такі дії було в 1931 році засуджено на п'ять років заслання і 800 рублів кари, але він через вісім місяців повернувся додому. Тепер обидва були засуджені на тривалі терміни.

Донос Лева Хасюка

Хасюк Лев Ілліч – заступник начальника політичного відділу Осинівської машино-тракторної станції (МТС) Новопсковського району Донецької области.

Доповідна записка про взаємини політвідділу Осинівської МТС з апаратом Новопсковського районного відділення Донецького обласного відділу ДПУ УСРР. 5 червня 1933 року. ГДА СБУ. Справа 2344.

Документ містить відомості про конфлікти у середовищі ДПУ у зв'язку із проведенням репресій та виконанням за будь-яку ціну пляну хлібозаготівель. У записці згаданий начальник Донецького обласного відділу ДПУ УСРР **Іванов В. Т.**

Доповідну записку Л. Хасюк вислав 5 червня 1933 року начальникові Донецького обласного відділу ДПУ В. Іванову в місті Сталін (так в документі), начальникові Секретно-політичного відділу ДПУ УРСР в Харкові і помічникові начальника Секретно-політичного відділу ОДПУ в Москві. Йшлося про взаємини з районним уповноваженим ДПУ Єременком.

З доповідної постає мерзотне обличчя її автора, котрий створив на підприємстві мережу інформаторів-„стукачів" і за їхніми доносами почав арештовувати невинних людей. Скільки ж було потерпілих від дій таких заповзятливих „інквізиторів", як Л. Хасюк!

У квітні 1933 року в колгоспі „Нове життя" села Рогове Л. Хасюк арештував групу з п'яти осіб, яка „систематично розкрадала колгоспний хліб, як в самому колгоспі, так і на шляху доставлення посівного матеріялу, фуражу для коней". Діялося це в часі масового вимирання людей з голоду, тож хтось з цих колгоспників узяв жменю зерна для своих голодних дітей. Л. Хасюк влаштував обшук в хатах підозрюваних і знайшов, як він пише „усе це". Але Єременко сказав йому, що для арешту людей треба мати не доноси аґентів, а факти. Він також наказав начальникові районної міліції не приймати арештованих Л. Хасюком людей.

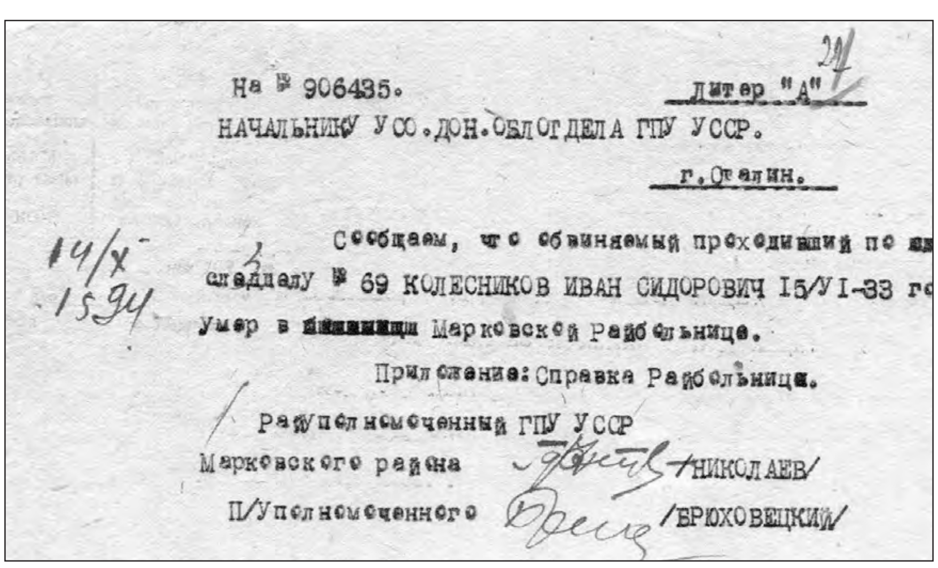
Обурений Л. Хасюк заявив, що Єременко „абсолютно заперечує основне у чекістській праці". Отже, на думку Л. Хасюка основним мало бути масове „стукацтво", множення донощиків серед селян, а Єременко, пише він, „з аґентурою не працює і майже усі справи в районному апараті створюються з отриманих відомостей з офіційних джерел".

Ще три доноси є у листі Л. Хасюка. До МТС прибуло 25 нових тракторів. Їх розвантажили на станції Сватово і залишили на ніч. Л. Хасюк відразу ж виявив чекістську пильність і зажадав арешту відповідальних за розвантаження, які були засуджені „до тривалого ув'язнення за межами УСРР".

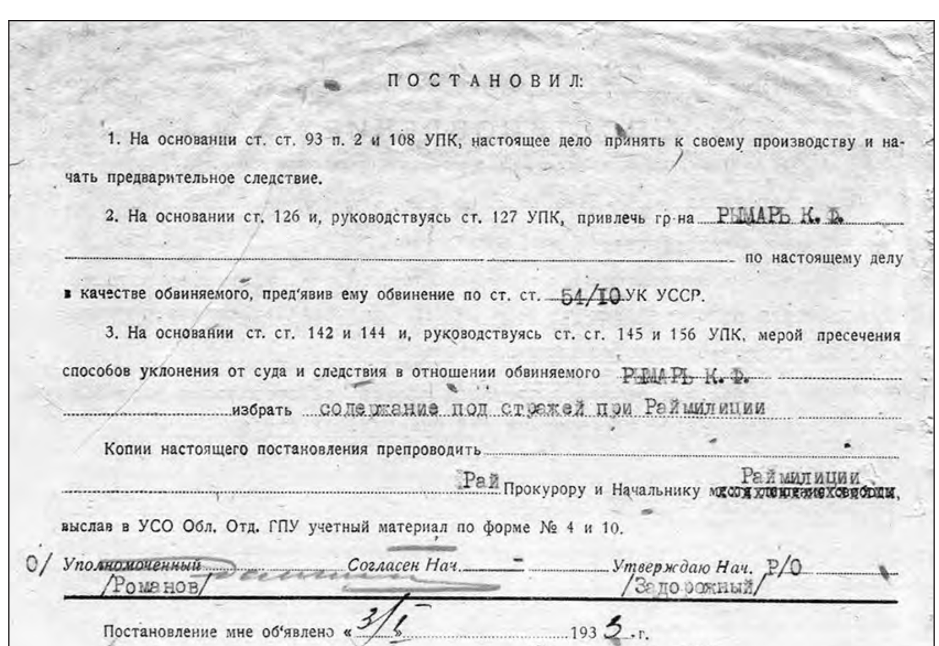
У квітні 1932 року бригадир колгоспу „Шлях до соціялізму", як встановив Л. Хасюк „шляхом стеження", під час сівби перевитратив більше центнера пшениці. Л. Хасюк повідомив Єременка, що бригадир „буде вилучений" для притягнення до відповідальности.

Левко Хмельковський

Досі поширення інформації про трагедію Голодомору 1932-1933 років було обмежене тільки розповідями про страждання жертв. Тепер, коли стали відомі прізвища конкретних винуватців, виникла потреба поширення цієї інформації в Україні і серед закордонного українства. З цією метою редакція „Свободи" підготувала книжку „136 призвідців Голодомору", призначену для масового читача. Її готують до випуску у видавничому відділі „Свічадо" монастиря „Свято-Іванівська Лавра" Української Греко-Католицької Церкви у Львові. Наклад видання залежить від зібраних фондів, тому зацікавлені у поширенні цієї інформації серед населення України можуть зробити пожертви, виславши чек до „Свободи" на ім'я упорядника книжки Лева Хмельковського. Адреса: Lev Khmelkovsky, Svoboda, 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054. Усі добродії будуть згадані в книжці, а пожертви стануть передплатою майбутнього видання.

На № 906435. Литер "А"
НАЧАЛЬНИКУ УСО. ДОН. ОБЛОТДЕЛА ГПУ УССР.
г. Сталин.
Сообщаем, что обвиняемый проходивший по следделу № 69 КОЛЕСНИКОВ ИВАН СИДОРОВИЧ 15/VI-33 г.
умер в Марковской Райбольнице.
Приложение: Справка Райбольницы.
Райуполномоченный ГПУ УССР
Марковского района /НИКОЛАЕВ/
П/Уполномоченного /БРЮХОВЕЦКИЙ/
14/X-1594

Повідомлення про смерть арештованого Івана Колесника, Донецька область. Причину смерті арештованого не вказано.

ПОСТАНОВИЛ:
1. На основании ст. ст. 93 п. 2 и 108 УПК, настоящее дело принять к своему производству и начать предварительное следствие.
2. На основании ст. 126 и, руководствуясь ст. 127 УПК, привлечь гр-на РЫМАРЬ К. Ф. по настоящему делу в качестве обвиняемого, пред'явив ему обвинение по ст. ст. 54/10 УК УССР.
3. На основании ст. ст. 142 и 144 и, руководствуясь ст. ст. 145 и 156 УПК, мерой пресечения способов уклонения от суда и следствия в отношении обвиняемого РЫМАРЬ К. Ф. избрать содержание под стражей при Раймилиции
Копии настоящего постановления препроводить Рай Прокурору и Начальнику Раймилиции, выслав в УСО Обл. Отд. ГПУ учетный материал по форме № 4 и 10.
О/ Уполномоченный /Романов/ Согласен Нач. — Утверждаю Нач. Р/О /Задорожный/
Постановление мне об'явлено «3/I» 1933 г.
Подпись обвиняемого Рымар Калин

Постанова про арешт Каленика Римаря, Чернігівська область.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В Росії знайдено безцінну історичну пам'ятку – Конституцію Орлика

ЕДМОНТОН, Альберта. – Молодий київський історик Олександр Алфьоров (Інститут історичної освіти, Національний педагогічний університет ім. Михайла Драгоманова), працюючи взимку 2009 року в Російському державному архіві давніх актів, розшукав єдиний відомий на сьогодні україномовний варіянт Конституції гетьмана Пилипа Орлика 1710 року. Вона була прийнята в екзилі на зборах козацтва біля містечка Бендери (нині Молдова).

Ця знахідка спростовує вигадки, нібито дана Конституція, яка до цього була відома лише у латиномовному варіянті і переписах, була підробкою. Тепер можна говорити, що тривалий час україномовна копія Конституції П. Орлика таємно зберігалася на Запорізькій Січі, аж поки разом з іншими документами не була вивезена російськими військами після зруйнування Січі 1775 року.

Унікальність цієї Конституції полягає в тому, що її вважають першим у світі документом, у якому викладено положення про розподіл влади на законодавчу, виконавчу і судову. Конституція П. Орлика складається з преамбули та 16 статтей, а українську державу названо Україною, Малою Руссю, Військом Запорізьким.

Згідно з Конституцією, законодавча влада надається Генеральній Раді (парляментові), яка мала б засідати тричі на рік — на Різдво,

Олександер Алфьоров презентує Конституцію Орлика 1710 року у Музеї гетьманства. Ліворуч – директор музею Галина Ярова. Фото: Віктор Крук

Великдень і Покрову. Виконавча влада покладалася на гетьмана й Раду генеральної старшини, а судові питання передавалися на розгляд Генерального суду. Передбачалося також дотримання місцевого самоврядування згідно з нормами міжнародного (Маґдебурзького) права, яке почало урізатися представниками царської адміністрації.

Таким чином, українська Конституція 1710 року випередила відомі пізніші конституції США (1787), Франції (1791) і Польщі (1791) і, хоч і не була впроваджена через несприятливі політичні обставини, засвідчила проґресивні наміри козацької еліти.

Разом з Конституцією знаходиться Акт присяги гетьмана П. Орлика на Євангелії, в якому він клянеться в непорушності прийнятого закону, та грамота короля Швеції Карла XII, у якій він визнає законним обрання П. Орлика гетьманом, як і саму Конституцію. Тут же долучено лист Карла XII до кошового отамана Січі Якима Богуша, в якому король запевняє січовиків у продовженні війни проти Москви.

Конституція написана староукраїнською (руською) діловою мовою, якою користувалися на початку XVIII ст. На полях знайденого документа зроблено російський переклад багатьох слів, що вказує на проблематичність сприймання цієї мови в тодішній Московській державі.

Як зізнався О. Алфьоров, копії документів, які він віз з Москви, ледве не були вилучені на кордоні російськими митниками. 18 червня дослідник урочисто передав знахідку до Музею гетьманства у Києві. Конституція вже стала частко́ю експозиції „Пилип Орлик – автор першої Конституції України". Знайдену Конституцію плянується незабаром видати, а лист Карла XII до січовиків скоро вийде у двомовному (англійською і українською мовами) українсько-швецькому збірнику, присвяченому виставці „Україна–Швеція: на перехрестях історії".

Історична знахідка стало можливою завдяки фінансовій підтримці Програми дослідження східньої України ім. Ковальських при Канадському інституті українських студій Альбертського університету. Діяльність Програми фінансується з фонду, створеного в 1987 року Дарією Муцак-Ковальською та Михайлом Ковальським з Торонто.

Програма включає підтримку Східнього інституту українознавства ім. Ковальських при Харківському університеті ім. Каразіна, Батуринського археологічного проєкту, щорічного конкурсу студентських наукових робіт, надання дотацій науковцям та видання журналу „Схід–Захід".

Канадський інститут українських студій

Свято Героїв відбулося на оселі СУМ

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – 4 липня у Шавангункських горах, які нагадують українські Карпати, на оселі Спілки Української Молоді (СУМ) відбулося Свято героїв. Організаторами свята були Крайова управа СУМ, Організація оборони чотирьох свобід в Україні (ООЧСУ), колишні вояки Української Повстанської Армії (УПА), Організація оборони Лемківщини (ООЛ) та інші.

У святі взяли участь учасники вишкільного табору ім. Степана Бандери, представники відділів СУМ східнього узбережжя, інших українських організацій, місцеві жителі та гості.

Під час Панахиди на оселі Спілки Української Молоді.

Свято розпочалося Службою Божою, яку відправив Владика Павло Хомницький, а допомогав йому о. Богдан Данило. Під час служби співав хор парафії св. Миколая з Пасейку, Ню-Джерзі, а під час причастя присутні зачарував спів учасників вишкільного табору.

Владика П. Хомницький освятив прапор вишкільного табору, який виготовили таборовики. На прапорі було зображено портрет Степана Бандери.

Після відправи на площі біля Пам'ятника героям Владика П. Хомницький відслужив Панахиду за полеглих у боротьбі за незалежність України. До присутніх звернувся заступник голови Крайової управи ООЧСУ Іван Буртик, який розповів про діяльність та значення ОУН та УПА в здобутті незалежности України.

Головним доповідачем був голова Крайової управи СУМ Андрій Бігун. Він зокрема сказав: „Нашим обов'язком є жити й працювати для того, щоб здобута воля була вічною. Ми повинні виховувати наше молоде покоління на героїчних прикладах великих синів нашого народу".

Після його промови відбулося покладення вінків до Пам'ятника героям.

Оксана Бартків

Покладання квітів до Пам'ятника героям. Фото: Оксана Бартків

Вишкільний табір прибуває на Службу Божу.

ІІІ Фестиваль...

(Закінчення зі стор. 5)

Паґан) з Гартфорду, Конектикат, хор „Думка“ (диригент Василь Гречинський), ансамбль „Коріння“ (члени родини Шепків і Гамілтонів). Концерти вели Ліда Кульбіда і Андрій Стасів.

Свято розпочалося у п'ятницю, 17 липня, показом і продажем виробів українського мистецтва, книжок, музичних записів. Вечірній концерт, з огляду на дощ, було проведено у залі „Веселки“. Цього і наступного вечора тривали забави, на яких грали оркестри „Грім“ і „Ключ“.

В суботу і неділю погода була соняшною. На імпровізованому ярмарку виступали гурт „Удеч“ – Михайло Гучко і Мирослав Грицик, а також гурт, в складі якого були Матвій Дубас, Володимир Мосюряк і Майкл МакКормік.

Загалом в суботу відбулися три концерти. Перший з них став офіційним відкриттям фестивалю. Гостей привітав президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай. Гимни України, США і Канади заспівала Святослава Качарай.

Опісля з вітаннями звернулися до присутніх Сенатор штату Ню-Йорк Джон Банацик і Постійний представник України в ООН Посол Юрій Сергеєв, який був на святі з дружиною Наталею.

Почався концерт, у якому своєрідною прем'єрою став дует співачки Л. Фесенко і бандуриста В. Мішалова, які виконали народну пісню „Місяць на небі“. Поряд з клясичними українськими танцями гурт „Надія“ (керівник Надія Лемеґа) показав кілька жартівливих танців-сценок.

У перервах між концертами були влаштовані численні розваги для дітей, молоді і дорослих, працювала їдальня з українськими стравами, відбулися різні виставки. Цього разу на фестиваль приїхало чимало гостей з інших етнічних громад. Туристичні автобуси курсували з Брайтон-Біч в Ню-Йорку і Лонґ-Айленду. Публічно і приватно було висловлено багато слів подяки за вмілу організацію свята керівникові оселі Несторові Паславському і його співпрацівникам, скарбникові УНСоюзу Ромі Лісович і організаторові УНСоюзу Оксані Тритак. Також успіхові сприяв власник поблизького готелю Орест Федаш, який прийняв багатьох гостей свята і забезпечив їх проїзд на Союзівку.

Декому, щоправда, випало пережити певні прикрощі з поліцією, оскільки гостей було дуже багато і окремі нелеґально залишили на дорозі Фордмор свої авта, котрі поліція забрала.

В суботу другий концерт почався, після вітального слова С. Качарая, промовою радника Посольства України в США Олександра Михальчука, який приїхав на свято з дружиною Тетяною. На фестивалі були присутні також Конґресмен Моріс Гинчі, спікер Стейтової асамблеї Ню-Йорку Шелдон Силвер, Почесний консул України в Канаді Любомир Гуцуляк. Вітання прислав губернатор штату Ню-Йорк Дейвид Патерсон.

У неділю свято тривало. Гості покидали оселю в гарному настрої, збагачені автографами Руслани Лижичко з надією знову зустрітися на фестивалі наступного року.

III Фестиваль української культури відбувся на Союзівці

Співає Руслана Лижичко.

Киянин Пилип Змахер.

Заслужена артистка України Людмила Фесенко.

Скрипаль Олег Кульчицький.

Танець „Привіт" у виконанні учасників танцювального табору ім. Роми Прийми-Богачевської.

Гурт „Удеч" (зліва): Михайло Гучко і Мирослав Грицик.

Танцює ансамбль „Золотий Промінь".

В крамничці головного будинку Союзівки багато гостей у Стефанії Гаврилюк, секретаря 88-го Відділу УНСоюзу.

Бандурист Віктор Мішалов.

Надя Кобеляк з Канади.

Багатьох гостей зацікавила українська книжка.

Фото: Рома Гадзевич, Рас Чєляк, Христя Сизоненко, Лев Хмельковський

III Фестиваль української культури відбувся на Союзівці

Танцюристи молодшого віку ансамблю „Іскра“.

Виступає хор „Думка“.

На сцені – ансамбль „Надія“.

Біля пам’ятника засновникові УНСоюзу о. Григорієві Грушці зустрілися (зліва): Марія і Володимир Луцеви, Ліда Слиж.

Українські рушники чарували майстерністю вишивальниць.

Багато гостей забагатили свої зібрання записів української музики.

Ярмарок пропонував народні вироби на будь-який смак.

Колекціонер Роберт Кейд з Кергонксону показав виставку пам’яток визвольної боротьби і сучасних українських відзнак.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК У США

висловлює щиру подяку всім доброчинцям, які надіслали пожертви в знак пам’яти друзів та рідних, що відійшли, і тим підтримали наукову та видавничу працю Академії.
Поданий нижче список включає суми, отримані на протязі року, від липня 2008 р. до липня 2009 р.

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТИ РІДНИХ ТА ДРУЗІВ:

• У світлу пам’ять Біланюка Олекси

від дружини Ляриси Біланюк 1,000.00
від Романа Волчука 600.00
from Radiology Association of Children's Hospital 500.00
від Оксани Балтарович і Dr. George Hud 300.00
від Альберта та Оксани Кіпи 300.00
від Анатолія Романюка 300.00
from Lucy B. Rozke-Adams 300.00
from Children Surgical Ass’n 250.00
від родини Всеволода Гнатчука 250.00
from Wendy and James Meyers 250.00
від Миколи Шафовала 250.00
від Ярослава та Віри Білинських 240.00
від Теодора та Олександри Костюків 200.00
від Романа та Лідії Проциків 200.00
від Марти Тарнавської 200.00
від Петра та Лідії Шаєнків 200.00
від Богдана Курилка 150.00
from Swarthmorre College Administration 120.00
від Романа та Світлани Андрушків 100.00
від Романа Гавриляка 100.00
from John Gaustad 100.00
від Тітуса та Софії Геврик 100.00
від Мирона та Ольги Гнатейко 100.00
від Петра Гурського 100.00
від Павла та Ірени-Марії Джуль 100.00
from Jaramillo Diego 100.00
від Марії Захаріасевич 100.00
від Данила та Ксені Захарчуків 100.00
від Володимири Кавки 100.00
від Всеволода та Лідії Когутяк 100.00
від Романа та Тетяни Левицьких 100.00
від Осипа та Марії Мороз 100.00
від Тараса та Ірени Новосівських 100.00
від Володимира Петришина 100.00
від Ореста Поповича 100.00
from Taylor-Janelle and Michael Rosenthal 100.00
від Марти Трофіменко 100.00
від Богдана та Христини Турченюків 100.00
від Євгена та Аіди Федоренко 100.00
від Юрія та Христини Ференцевич 100.00
from Valerie A. Vigna 100.00
від Ігоря та Дарії Шустів 100.00
from Anna and Harry Augensen 50.00
від Я. Данилів 50.00
від Лідії Добровольської 50.00
від Ярослава Заліпського 50.00
від родини Володимира Карпініча 50.00
від Ігоря та Стефанії Король 50.00
від Івана та Наталії Коропецьких 50.00
від Віри Лащик 50.00
від Ляриси Онишкевич 50.00
від Оксани Радиш 50.00
від Леоніда та Ірени Рудницьких 50.00
від Ореста та Марії Слупчинських 50.00
from Mark and Jane Heald 50.00
від Людмили Шпильової 50.00
from Kassa Darge 30.00
від Христини Масюк 30.00
from Birgitte Haselgroe 30.00
від Лаури Заїки 30.00
від Ірени Купчинської 25.00
від Володимира Кузика 20.00
від Любомира та Галини Пиріг 20.00
від Андрія та Софії Титла 20.00

• У світлу пам’ять Даниленка Івана

від Альберта та Оксани Кіпи 25.00

• У світлу пам’ять Дражевської Люби

від Світлани Кухаренко та Марини Тейт 2,190.00

• У світлу пам’ять Савицької Наталії

від Альберта та Оксани Кіпи 100.00

• У світлу пам’ять Темницького Іринея у першу річницю смерти від синів

Ореста Темницького, 2,000.00
Юрія Темницького, 2,000.00
Володимира Темницького 2,000.00

• У світлу пам’ять Трояна Мирослава

від дружини Надії Троян 150.00

• У світлу пам’ять Шевельова Юрія

від Софії Вовк 100.00

ЗАПОВІТИ:

• М. Пирський (прихід з будинку) 10,000.00
• За заповітом Юрія Чапленка (остаточний розрахунок з продажу будинку) 708.16

ДОБРОЧИНЦІ:

Самопоміч у Ню-Йорку 5,000.00
Трухлий Юрій 2,500.00
Фундація Івана Багряного 500.00
Бігун Ярослав 500.00
Гурська Валентина 500.00
Кіпа Альберт 500.00
Самопоміч – Clifton 500.00
Скрипка Тамара 500.00
Смолянський Олесь 450.00
Кекіш Ольга 350.00
Костюк Теодор 350.00
Гермак Богдан та Орися 300.00
Корчинський Михайло 300.00
Булгак Олена 250.00
Лешко Алла та Ярослав 250.00
Петришин Володимир 250.00
Тимків Тамара та Степан 250.00
Шафовал Микола 250.00
Болдирева Ніна 200.00
Волчук Роман 200.00
Карк Нона та Іван 200.00
Кохан Іван 200.00
Лисняки Лариса та Володимир 200.00
Лімонченко Валентина 200.00
Тарнавська Марта 200.00
Данко Осип 150.00
Костюк Теодор на рахунок Фундації В. Винниченка 150.00
Андрушків Роман 100.00
Байлак Анна та Роман 100.00
Бакум Володимир 100.00
Бей Омелян 100.00
Біланюк Ляриса 100.00
Богачевська-Хомяк Марта 100.00
Боженко Святослав 100.00
Вітковицький Ігор 100.00
Галів Микола 100.00
Геврик Тит 100.00
Гнатейко Ольга та Мирон 100.00
Грибінська Світлана 100.00
Гунчак Тарас 100.00
Golden Peter 100.00
Даниленко Андрій 100.00
Заковоротний Іван 100.00
Качор Богдан 100.00
Кіпа-Дейгл Ірене 100.00
Коваленко І. В. 100.00
Кононенко Наталія 100.00
Криволап Юрій 100.00
Кузьмич Валентина 100.00
Марків Богдан 100.00
Мартинюк Осип 100.00
Масник Ігор 100.00
Мац Роман 100.00
Мельник М. 100.00
Міщенко Михайло 100.00
Мостович Леонід 100.00
Мудрак Мирослава 100.00
Небеш Орест 100.00
Онишкевич Ляриса 100.00
Перфецький Юрій 100.00
Петрів Катерина 100.00
Ришко Ростислав 100.00
Савицький Роман 100.00
Спольська Христина 100.00
Слюзар Софія 100.00
Фаріон Юрій 100.00
Фізер Марія 100.00
Хемич Марія 100.00
Храпливий Андрій 100.00
Яримович Михайло 100.00
Пазуняк Наталія 85.00
Білінський Ярослав 75.00
Озарків Марта 75.00
Сороковський Андрій 75.00
Ашер Оксана 55.00
Амінов Надія 50.00
Бетін Христина 50.00
Bird Thomas 50.00
Бойко Людмила 50.00
Булавицька Ніна 50.00
Воловодюк Володимир 50.00
Волошин Лідія 50.00
Герлігі Патриція 50.00
Грицак Петро 50.00
Гумецька Ася 50.00
Гурський Петро 50.00
Дженінгс Марія 50.00
Джуль Ірена та Борис 50.00
Єфимов Надія 50.00
Жура Любов та Борис 50.00
Ільницька Ніна 50.00
Камінський Анатоль 50.00
Капп Павло 50.00
Карпініч Володимир 50.00
Кицюк Марія та Ярослав 50.00
Кмета Надія 50.00
Коваль Наталія 50.00
Когут Валентина 50.00
Козак Ігор 50.00
Кривонос Володимир 50.00
Кульчицький Юрій 50.00
Кушнір Лев 50.00
Левицький Юрій 50.00
Мацьків Теодор 50.00
Мичковська Анна 50.00
Мороз Осип 50.00
Наконечний Василь 50.00
Пазуняк Наталія 50.00
Пилипенко Міртала 50.00
Преско Валентина 50.00
Паранюк Євген 50.00
П'ясецький Алекс 50.00
Рубчак Богдан 50.00
Рудницький Леонід 50.00
Ткач Олександра 50.00
Ткачук Богдан 50.00
о. Іван Терлецький 50.00
Трач Роман 50.00
Фараонів Олена 50.00
Федоренко Євген 50.00
Хімка John-Paul 50.00
Цегельська Ірина 50.00
Черні Алла та Юрій 50.00
Штогрин Дмитро 50.00
Яценко Данило 50.00
Рудик Марта 40.00
Червоняк Катря 40.00
Бутович Тетяна 30.00
Гусаковський Василь 30.00
Огаренко Любомира 30.00
Тритяк Ольга 30.00
Грицак Петро 25.00
Діберт А . 25.00
Зєлик М. 25.00
Іллюк Зіна 25.00
Лаврін Микола 25.00
Лютер Михайло 25.00
Бродин Богдан 20.00
Гаюк Гліб 20.00
Гелета Богданна 20.00
Кей Лариса 20.00
Колесниченко Оксана 20.00
Ільницька Ірена 20.00
Лимаренко Павло 20.00
Приходько Раїса 20.00
Ревуцький Валеріян та Валентина 20.00
СтефановськаЛідія 20.00
Лоян Валентин 15.00
Варварів Олена 10.00
Олійник Олександра 10.00

Кожному зокрема, згаданому вище, висловлюємо щиру подяку за матеріяльну, а тим самим і моральну підтримку УВАН, за розуміння важливости нашої праці, за участь у наших досягненнях.

Будемо дуже вдячні за вашу щедрість у майбутньому.

THE UKRAINIAN ACADEMY of ARTS and SCIENCES in the U.S.INC
206 West 100th Street
New York, NY 10025-5018

Визначено лауреатів нагороди Фундації Воскобійників

КИЇВ. – Нагорода Фундації родини Воскобійників спрямована на заохочення літературної та науково-дослідницької діяльности у сфері мемуарних та біографічних видань про відомих українських діячів, піднесення її на значно вищий щабель. Загальновідомо, що мемуарно-біографічна проза сприяє розвиткові етнокультурної свідомости і поглибленню історичної пам'яті народу. Це і визначає вагомість результатів роботи Фундації.

Поштовхом до заснування фонду стали мемуари Олексія Воскобійника „Повість моїх літ", кількаразово перевидані українською та англійською мовами. В цій благородній справі його підтримали дружина Галина та син Юрій.

О. Воскобійник – уродженець Миргорода на Полтавщині. Свого часу його було визнано одним з найкращих будівельників США. Архітектурний та будівельний доробок О. Воскобійника охоплює низку престижних будівель. Подружжя виховало чудових синів та доньку, а нині радіє з онуків і правнуків.

Благодійна діяльність Воскобійників у діяспорі, а після 1991 року і в Україні, дуже різноманітна. У США вони допомагали споруджувати українські церкви, зокрема відомий духовний центр в Савт Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

Авторитетне жюрі Фундації, у якому – ректор Київської духовної академії і семінарії, Митрополит Димитрій (Рудюк), академік Національної Академії Наук України, директор Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Микола Жулинський, визначило лавреатів премії за 2009 рік. Ними стали Заслужений діяч мистецтв України Ніна Саєнко – за книгу про її славетного батька-мистця Олександра Саєнка та відомий науковець, доктор наук у галузях філософії, мистецтвознавства й теології, академік Академії наук вищої школи України Дмитро Степовик – за монографію „Патріярх Мстислав: життя і архипастирська діяльність". Твори переможців – приклад гармонійного поєднання біографії та спогадів видатних українців.

Для вручення нагород та дипломів лавреатів в Україну прибули О. та Г. Воскобійники. Крім участи в церемонії нагородження переможців, вони здійснили подорож у Карпати, зустрілися з родичами, відвідали концерти та виставки.

Тарас Миронюк,
секретар жюрі
Фундації Воскобійників

60 років о. Рафаїлові Турконякові

ЛЬВІВ.– Священик-студит Української Греко-Католицької Церкви, уродженець Англії отець Рафаїл Турконяк, який від 1991 року постійно живе в Україні, відомий на весь світ як богослов і знавець Біблії. 29 травня у Львові, в Будинку відбулося урочисте вшанування о. Рафаїла з нагоди його 60-річного ювілею. Присутні мали можливість доторкнутися до нового церковного шедевру – перекладом українською живою мовою першої Біблії на Україні, так званої „Острозької Біблії" з 1680 року , перекладові якої на живу українську мову о. Р. Турконяк віддав 30 років життя, заслуживши за цю знамениту працю Національну державну премію ім. Тараса Шевченка.

Урочистості відкрила і провадила ними Мирослава Лубкович, заступник голови Львівського відділення компанії „Держтелерадіо". Вона представила життєвий шлях ювілята.

Народився він в Манчестері, Англія, в родині українців Павла Турконяка та Стефанії (з родини Сасів). Замолоду відчував покликання до науки, і кожного разу як ішов до місцевої церкви, посвяченої 1954 року тодішнім архипастирем біженців Іваном Бучком, забігав до ризниці, щоб потримати в руках старі тексти Біблії, які парох о. Володимир Дзьоба, також любитель та дослідник Біблії, зберігав у шухлядах. Переконавшись у синовому покликанні до священства, батьки вислали його в 1960 році на науку до Української малої семінарії в Римі, яку він 1966 року закінчив атестатом зрілости. Далі – роки перебування у Великій семінарії, філософські студії в церковному університеті „Урбаньяна". У 1969 році вирішив він поповнити лави монахів-студитів, які мали свій монастир, завдяки старанням Патріярха Йосифа Сліпого, у Маріно (за 30 кілометрів від Риму).

Завершив свої богословські студії двома докторськими дисертаціями: „Літургія Предосвячених дарів в Українській Церкві" та „Поняття церкви в Книзі житія святих" („Четії Минеї") Дмитра Туптала".

2 травня 1972 року мав він велике щастя отримати єрейські свячення з рук Патріярха Йосифа, після чого став ігуменом та парохом різних монастирів та парафій отців-студитів в Німеччині (Крефельд) й Америці (Пасейк та Рудерфорд).

Відтак, від 1991 року церковна діяльність в Україні: віце канцлер Львівської архиєпархії, архимандрит, Патріярший економ УГКЦ, у 1995-1996 роках організував та очолював Києво-Вишгородський екзархат для вірних УГКЦ, в 1996–2000 роках – секретар Патріярха Мирослава Любачівського.

В 1992 році він як член Біблійного Товариства здійснив 4-ий повний переклад Святого Письма з давньогрецької мови; у 2000–2001 роки – два видання 4-го сучасного перекладу Нового Завіту загальним накладом у 100 тис., у 2006 році завершив працю над „Острозькою Біблією", що у 2005 р. була відзначена форумом видавців у Львові за фахове наукове видання, у 2007 році одержав звання лавреата Національної премії ім. Тараса Шевченка.

З 2004 року о. Рафаїл працює в Національному університеті „Острозька академія" і викладає біблїстику, літургіку, старогрецьку мову, віднедавна завідує новоствореною катедрою богослов'я. Після цього досить докладного представлення ювілят коротко розповів про зміст перших томів своєї найновішої праці: „Острозька та Єлисаветівська Біблії у порівнянні", і „Єлисаветівська Біблія та її джерела".

Владика Гліб Лончина, давній друг о. Рафаїла, прочитав вітання від Патріярха Любомира Гузара. З привітами виступили предсатвники багатьох громадських організацій, включно з автором цих рядків.

Наприкінці урочистостей євілята чекала приємна несподіванка – дитячий хор „Дударик", який чарівно виконав кілька духовних пісень.

о. Євген Небесняк

Священики о. Єген Небесняк (зліва) і о. Рафаїл Турконяк біля погруддя Патріярха Йосифа Сліпого в селі Заздрість на Тернопільщині.

Soyuzivka for all seasons

216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
845-626-5641, ext. 141
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website:www.Soyuzivka.com

Союзівка календар подій 2009 рік

25 липня - забава при звуках оркестри „Обереги“, 10 год. веч.

25 липня - 1 серпня - спортовий табір „Ч. Січ“ сесія 1.

26 - 31 липня - Heritage Camp, сесія 2.

26 липня - 8 серпня - танцювальний табір, сесія 1.

31 липня - 1 серпня - п’ятниця вечір: „Kagero“ on the „Tiki Deck“.
Субота: фестиваль фільму, ведучий -д-р Юрій Шевчук, Columbia Film Club; забава при звуках оркестри „На Здоров’я“, 10 год. веч.

1 - 8 серпня - спортовий табір, „Ч.Січ“, сесія 2.

2 - 5 серпня - зустріч батьків і адоптованих українських дітей.

7 - 8 - серпня - п’ятниця вечір: Pete & Vlod on the „Tiki Deck“.
Субота: виступ учасників танцювального табору 1, год. 3 по пол. Святкування 40 річниці заснування спортової школи „Ч. Січі“; забава при звуках оркестри „Світанок“, 10 год. веч.

8 -15 серпня - клюб „Suzy-Q“.

9 - 22 серпня - танцювальний табір, сесія 2.

14 -15 серпня - п’ятниця вечір: Славко Галатин на „Tiki Deck“;
субота: вибір „Міс Союзівки“, інтерв’ю від год. 7 веч.; забава при звуках оркестри „Темпо“, 10 год. веч.

21 - 22 серпня - п’ятниця вечір: грає оркестра „Грім“ на Tiki Deck;
субота: виступ танцювального табору, 3 год. по пол. Забава при звиках оркестри „Грім“, 10 год. веч.

23 - 29 серпня - Joseph's School of Dance, табір (бальних танців).
П’ятниця, 8 год. веч. – виступи учнів бального танцю.

27 - 30 серпня - дні церкви Благовіщення.

29 серпня - приватна імпреза.

31 серпня - 7 вересня - святкування Дня Праці.

11 - 13 вересня - З’їзд Зальцбурзької гімназії.

14 - 17 вересня - З’їзд Реґенсбурґ, Ляндсгут, Карльсфельд, Берхтесґаден, і Байройт гімназій.

18 - 19 вересня - Приватна імпреза.

25 - 27 вересня - Приватна імпреза.

28 - 30 вересня - З’їзд шкіл Мітенвальду.

Дорогі читачі!

„Свобода“ приймає привітання з нагоди

18-ої Річниці Незалежности України

Запрошуємо всіх зацікавлених, громадські організації і підприємства надсилати свої привітання

до 10 серпня 2009 року

Спеціяльні ціни на привітання

1/8 сторінки	***– 50 дол.***	***1/2 сторінки***	***– 200 дол.***
1/4 сторінки	***– 100 дол.***	***1 сторінка***	***– 400 дол.***

У привітаннях можна висловити подяку і пошану до тих рідних, близьких і знайомих, котрі прислужилися до досягнення незалежности; включити уривки з Ваших найбільш улюблених віршів; висловити побажання щодо дальшого шляху України.

Просимо надсилати привітання на адресу:

„Svoboda“
18 Anniversary Greetings
2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Тел.: (973) 292-9800 дод. 3040 • Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net

Просимо подати вашу адресу і число телефону.

ТЕРМІНОВЕ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НА 20 РОКІВ

ДОСТУПНІ РАТИ

ЗА ДЕТАЛЬНІШИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ

звертатися
800-253-9862

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, Інк. Оснований у 1894 р. UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc. Organized 1894

УНСоюз і громада – друзі на все життя!

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054

Since 1894

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Презентація документального фільму про Остапа Нижанківського

ДРОГОБИЧ. – В Дрогобицькому державному педагогічному університеті ім. Івана Франка 28 травня відбувся перегляд документального фільму „Священик, молочар, музика", присвяченого 90-річчю від дня трагічної смерти композитора, хорового диригента, священика та музично-громадського діяча о. Остапа Нижанківського (1862-1919). Організували відзначення професори Петро Ґушоватий і Людомир Філоненко.

Присутні отримали можливість переглянути фільм, створений Державною телерадіокомпанією „Культура" (головний режисер і автор сценарію Богдан Гнатюк), а також послухати концерт вокальної та інструментальної музики О. Нижанківського та його сина – композитора Нестора Нижанківського.

Фільм, в основу якого покладена монографія покійного професора Романа Сов'яка „Остап Нижанківський. Нарис про життя і творчість", ознайомив присутніх з життєписом галицького мистця. З розповідей Р. Сов'яка, фольклориста Михайла Хая та земляків О. Нижанківського вималювалася шляхетна постать українського патріота, цілителя людських душ і музиканта за покликанням. Його патріотизм проявлявся в прогулянках з студентськими хорами Галичиною, Буковиною та Закарпаттям (у них брали участь Іван Франко та Станіслав Людкевич), в організації молочарського союзу, в задумі будівництва храму, в музичній творчості, у видавничій справі й культурно-громадському житті.

Науковий співробітник музею Миколи Лисенка у Києві Марина Чуєва наголосила на зв'язках О. Нижанківського з фундатором української композиторської школи М. Лисенком, якому галицький музика пересилав свої твори для оцінки (хор „Гуляли" та фортепіянний твір „Вітрогони"), а також на участі О. Нижанківського у святкуванні Лисенкового ювілею у 1903 році в Галичині.

Були продемонстровані раритети музею, що стосувалися особи О. Нижанківського: перші публікації деяких композицій М. Лисенка видавництвом „Бібліотека музикальна", редактором якого був О. Нижанківський, вітальна адреса до згаданого ювілею від музикантів Стрийщини.

Органічно вплетені у сюжет фільму записи уривків вокальної та інструментальної музики батька й сина Нижанківських. Це були фраґменти з „Вітрогонів" – коломийкового попурі для фортепіяна у виконанні дуету піяністів Л. Філоненка та Олеся Корчинського, лірницька пісня „Сирітка" (запис і транскрипція О. Нижанківського) у виконанні М. Хая, народна пісня (обробка О. Нижанківського) „Ой, ти поїхав" і „Інтермецо" Н. Нижанківського у виконанні київських артистів, епізоди із хорових композицій „Гуляли" у виконанні капелі „Трембіта" та „Царю небесний" у виконанні хору Архикатедрального собору св. Юра (Львів), одна із коляд в обробці О. Нижанківського у виконанні церковного хору запроєктованої ним церкви в Завадові.

Талант О. Нижанківського продемонстрували його твори в інтерпретації педагогів і студентів педагогічного університету та музичного училища ім. Василя Барвінського. Анотував концерт доцент Богдан Пиц.

Сольоспіви „Ах, де ж той цвіт" на слова Володимира Масляка (літературна редакція Михайла Шалати) і „Прощай, подруго моєї весни" на слова Ігоря Іванцева виконав Заслужений працівник освіти України тенор Корнель Сятецький (фортепіянний супровід досвідченого концертмайстра Євгена Журавського).

Логічно вписався до програми концерту фортепіянний твір „Спомин" Н. Нижанківського у виконанні студентки Тетяни Белеканич. Взірці музики О. Нижанківського представила відома співачка Ірина Кліш. Перший твір прозвучав у супроводі скрипки (Іриней Турканик) та фортепіяна (Любов Пагута), другий – лише з фортепіяном у тому ж виконанні.

Фортепіянний дует Л. Філоненка та О. Корчинського виконав перекладений Л. Філоненком для двох інструментів єдиний фортепіянний твір О. Нижанківського „Вітрогони".

Увінчав програму концерту народний чоловічий камерний хор „Боян" (художній керівник П. Гушоватий, диригент Степан Салій), який заспівав хорові твори О. Нижанківського, написані на слова Юрія Федьковича (солісти Володимир Сич, Ярослав Дзендзерович, Андрій Боженський та Роман Михаць, Ярослав Кулешко).

Композитор і дириґент о. Остап Нижанківський (1862-1919)

Фінальним акордом концерту став сакральний хоровий твір Миколи Леонтовича „У царстві Твоїм" (соліст – о.Тарас Кобиренко), який підкреслив священичий сан о. О. Нижанківського та його трагічну кончину від руки вбивці.

Оксана Фрайт,
доцент Дрогобицького
державного педагогічного
університету ім. Івана Франка

Гине театр українських корифеїв

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – Театр корифеїв – це театр братів Івана Тобілевичів, Миколи Садовського, Панаса Саксаганського, їхніх сестер Марії Садовської і Софії Тобілевич, Марка Кропивницького, Марії Заньковецької та інших мистців, які першими вивели на сцену повнокровне українське слово, не як додаток чи забаву, а як об'єкт центрального дійства, причому професійно і переконливо (чого це коштувало в умовах імперської цензури – інше питання). Вони зробили українське народне мистецтво повноправним учасником сценічного дійства.

Тепер приміщення, у якому восени 1872 року леґендарною постановкою М. Кропивницького „Наталки Полтавки" з М. Заньковецькою у головній ролі вперше голосно заявив про себе український театр, опинилося на межі зникнення. Спеціялісти сказали: якщо літо видасться дощовим, будівля розвалиться.

З 2000 року йшла мова про реконструкцію і відтворення первісного вигляду цієї пам'ятки архітектури, історії та культури. Особливістю Зимового театру, зведеного у 1867 році архітектором Володимиром Трембицьким на кошти місцевої громади, стало те, що вся оркестрова яма була вкладена порожніми пляшками, замурованими у підлогу і в бічні стінки, отож вона виконувала ролю своєрідної мембрани, а в півтораметрові стіни глядацької залі вмонтували сотні глиняних амфор (довжиною до 90 сантиметрів), шийками спрямованих на сцену. Це дозволяло досягати високого рівня акустики: коли на сцені шепотіли, було чутно у будь-якому куточку зали. Такий ефект зберігався понад 100 років.

Але в середині 1970-их років тодішня комуністична влада здійснила реконструкцію, якою спотворила будівлю. Заля із ліпленнями, зі спеціяльним акустичним ефектом була перетворена на оббите лакованою фанерою приміщення, придатне більше для проведення партійних зібрань.

Нове приміщення, що призначалося для театру, і яке майже 20 років було найбільшим „довгобудом" области, у 2002 році продали з авкціону за 750 тис. грн. для розміщення торговельного центру „Копилка" (скарбничка).

Це було зроблено нібито з надією, що старе приміщення таки реконструюють. Тодішня заступник голови обласної адміністрації Світлана Негода не один раз запевняла журналістів (а через них – всю область), що фонди (на той час 11.5 млн. грн.) Кабінет міністрів виділяє і роботи от-от розпочнуться. Сьогодні вона ж, тільки вже у чині першого заступника голови обласної адміністрації, стверджує, що не спрацювали якісь механізми у Міністерстві культури.

Проблеми театру корифеїв відомі і Президентові України, і Прем'єр-міністрові, і депутатам різних рівнів – ще п'ять років тому колектив

(Закінчення на стор. 19)

Театр корифеїв української сцени у Кіровограді.

У новому приміщенні, що призначалося в Кіровограді для театру, розміщено торговельний центр. *Фото: Христина Боднар*

Засновник Академії образотворчого мистецтва помер голодною смертю

Виповнилося 130 років від дня народження одного з засновників і першого ректора української Академії образотворчого мистецтва Федора Кричевського, брата не менш відомого мистця Василя Кричевського. Син українського народу, кровно з ним пов'язаний, Ф. Кричевський до самої своєї смерти поділяв з ним трагізм усього його буття.

Формуючись на грані двох століть, Ф. Кричевський вввійшов у мистецтво України саме в той час, коли воно виходило з російського провінційного загумінку на широку європейську та світову арену в особі таких представників, як Олександер Мурашко, Георгій Нарбут, В. Кричевський, Олександер Архипенко, Олексій Богомазов та інші.

Ф. Кричевський виховав українських мистців Людмилу Морозову, Михайла Дмитренка, Володимира Бондаренка та багатьох інших.

Народився Ф. Кричевський 22 травня 1879 року в Лебедині, в тодішній Харківській губернії. Дитинство його проходило в селі Ворожба, недалеко Лебедина, де його батько працював земським фельдшером. У родині було восьмеро дітей: найстарший Василь – майбутній видатний український мистець, маляр і новатор в українській графіці й архітектурі.

Закінчивши навесні 1895 року чотирирічну школу у Ворожбі, Ф. Кричевський вибрав собі мистецьку кар'єру. Але батьки вважали, що мистцями можуть бути лише заможні люди... Допоміг випадок. Гостюючи влітку 1895 року у маєтку дідича в одному з сіл біля Ворожби, Ф. Кричевський показав йому свої твори. Господар оцінив видатні здібності юнака і допоміг йому вступити до Московської школи малярства, скульптури й архітектури.

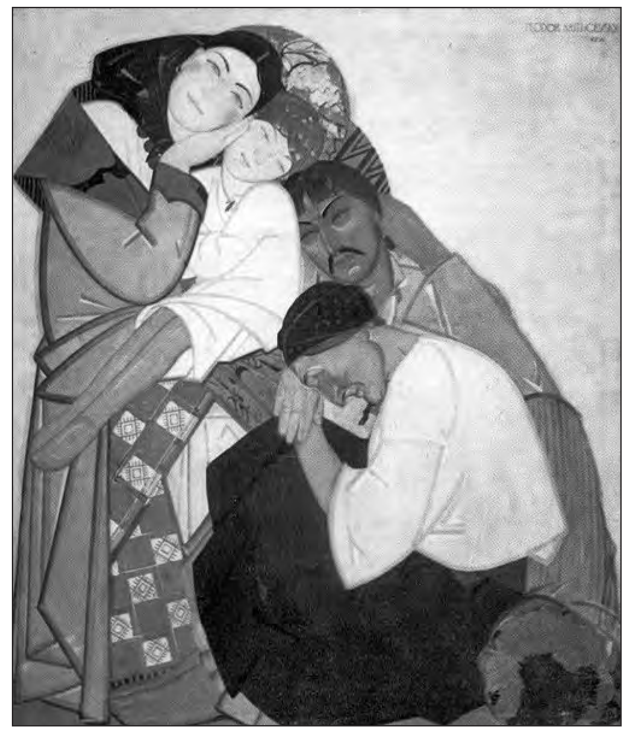
Після закінчення школи Ф. Кричевський відвідав міста й села, де колись побував Тарас Шевченко.

9 серпня 1902 року мала бути коронація нового короля Англії Едварда XVII і Ф. Кричевському доручили виконання рисунків королівської церемонії. Ф. Кричевський поїхав до Лондону, де відвідав лондонські музеї.

Навесні 1903 року Ф. Кричевський вступив до Петербурзької академії мистецтв, до майстерні Іллі Рєпіна. Але через хворобу не зміг закінчити в ній навчання. Він повернувся в Україну, а у 1907 році знову вступив до академії в Петербурзі, на цей раз – до майстерні баталіста Франца Рубо. Ф. Кричевський закінчив академію мистецтв 1910 року і виїхав у закордонну подорож як стипендіят академії на цілий рік. Він побував у музеях Берліну, Відня, Парижу, Риму, Флоренції, Турину та Венеції.

Федір Кричевський. „Автопортрет".

Федір Кричевський. „Сім'я". 1927 рік. Центральна частина триптиху „Життя".

Навесні 1914 року Ф. Кричевський став директором Київського художнього училища. 5 грудня 1917 року у вільній Українській Народній Республіці було відкрито перший вищий навчальний заклад – Українську академію мистецтв, першим ректором якої було обрано Ф. Кричевського. Всю свою енерґію і організаційний хист він віддав справі налагодження праці Академії, яка спочатку містилася в приміщенні при Центральній Раді. В 1919 році більшовики зачинили академію.

З реорганізацією академії в Художній інститут розпочалась нова сторінка в житті й творчості Ф. Кричевського, який став керівником однієї з майстерень станкового живопису на малярському факультеті інституту і кілька років був його деканом. Коли почалися репресії в Україні, Ф. Кричевський виїхав до Харкова.

Під час процесу Спілки Визволення України Ф. Кричевський звернувся до великих постатей українського народу з недавнього минулого – Т. Шевченка, Миколи Гоголя, членів Кирило-Методіївського братства.

В 1934 році було створено єдиний на Україні Український художній інститут у Києві, проректором якого було призначено Ф. Кричевського. Наприкінці 1936 року, коли почалася нова хвиля терору проти української інтеліґенції, доноси та арешти не минули й Художнього інституту. В архіві познаходили старі світлини про Українську академію мистецтв, на одній з яких Ф. Кричевський вітався за руку з гетьманом Павлом Скоропадським в часі відвідин останнім академії. Дивом вдалося врятувати мистця від арешту.

Початок війни 1941 року застав Ф. Кричевського в західній Україні. Він повернувся до Києва і був головою Спілки мистців України. Наприкінці війни намагався виїхати на Захід, але був заарештований службою НКВД. Його випустили зовсім хворим. Мистця виселили за межі міста, в селище Ірпінь, де тримали під пильним доглядом, не дозволяючи працювати.

Микита Хрущов обіцяв Ф. Кричевському помилування, якщо він намалює портрети його та Сталіна. Але Ф. Кричевський не відповів нічого на цю пропозицію. Він помер голодною смертю в липні 1947 року. У 1965 році Ф. Кричевський перепохований у Києві, на Лук'янівському цвинтарі. На його честь названо вулицю у Києві. Творчість мистця увійшла в золотий фонд української культури.

Історико-просвітницьке товариство „Меморіял" ім. Василя Стуса
Київ

Гине театр...

(Закінчення зі стор. 18)

театру писав звернення, наголошуючи на тому, що приміщення аварійне і працювати у таких умовах неможливо.

Не можна сказати, що їх зовсім не чули. В обласному управлінні культури було розроблено проєкт поетапної реконструкції, щоб не виселяти трупу. Але вдалося лише підлатати дах, відремонтувати кімнати одного крила театру. Своє 125-річчя театр Кіровоградський академічний музично-драматичний театр ім. М. Кропивницького зустрів у недовідремонтованому приміщенні.

Основне лихо театру в тому, що в середині 1970-их років у Кіровограді будували набережну, і комусь прийшла у голову думка змінити русло Інгулу. Відтоді ґрунтові води підступно руйнують підвалини не тільки театру, а й Спасо-Преображенського храму, обласного художнього музею, які теж є пам'ятками архітектури, історії й культури. Приміщення колишнього Громадського зібрання, яке стояло буквально за два квартали від театру, розвалилося. А саме у його стінах відбулася вікопомна для Єлисаветграду постановка „Вечорниць" Петра Ніщинського, що на думку багатьох дослідників, стало першопочатком створення професійного театру, і тогочасного піднесення українського руху у краї.

Акторів тепер виселили з аварійного приміщення. Творча доля театру теж не була всіяна трояндами. Час активної русифікації став періодом його занепаду. На початку 1980-их років театр перевели на оперетковий жанр. В останні роки, коли колектив театру очолив Заслужений діяч мистецтв Михайло Ілляшенко, рівень його значно зріс. Оновилася трупа, прийшло чимало молоді, за п'ять років відбулося 20 прем'єр, театр почав брати участь у фестивалях, врешті отримав звання академічного.

Сьогодні цьому колективові фактично ніде подітись. У Кіровограді вільних сцен немає – приватизований навіть міський палац культури. Хіба що відкупити за 750 тис. грн. приміщення у нинішніх власників „Копилки"? Але для Кіровограда це майже фантастика.

Щоб втримати приміщення, укріпити фундамент і стіни, за словами начальника обласного управління культури Наталі Овчаренко, потрібно 15.5 млн. грн. Звісно, їх немає ні в обласному, ні у державному бюджетах. Кіровоградський театр з невідомих причин Кабінет міністрів вивів зі списку об'єктів, яким надається першочергова допомога. Ситуація просто критична. Збори громадськости области прийняли звернення до влад усіх рівнів – спільними зусиллями врятувати історичне приміщення та зберегти трупу. Комусь ще треба доводити, чому це треба зробити.

Щоправда, прем'єр Юлія Тимошенко щойно публічно пообіцяла дати 12.5 млн. грн. для укріплення фундаменту театру. Можливо, її президентська виборча кампанія сприятиме збереженню театру корифеїв.

ПОДОРОЖІ

На весіллі в Богдашеві

Село Богдашів лежить над великим ставом, що його творить річка Горинка. Свою назву село виводить від слів староукраїнської мови „Бог даша", що означає „Бог дає". Пізніше ці слова в процесі мовного спілкування злилися в одне – „Богдашів".

Село Богдашів в половині XVII ст. стало власністю князя Яна Замойського, старости Калушського. Проживало у ньому понад 200 душ. По розподілах Польщі в кінці XVIII ст. село стало власністю московської казни. В селі є храм Воздвиження Чесного Хреста Господнього, а також дзвіниця. В церкві є давній двоярусний іконостас з царськими воротами, виконані в національному українському стилі місцевими мистцями художньої обробки деревини. Царські ворота нагадують суцвіття виноградної лози з гронами достиглого винограду, серед якого розміщено шість медальйонів-ікон.

Я відвідав село осіннього ранку разом з викладачем Рівненської духовної семінарії Сергієм Колотом. Осінь була у розквіті і все більше брала у свої обійми землю. Ми приїхали до церкви Воздвиження Чесного Хреста на запрошення настоятеля о. Тараса Волянюка, випускника Прикарпатського національного університету в Івано-Франківську. Одночасно він є викладачем Рівненської духовної семінарії. Ми оглядали дивотвір волинських майстрів, які в побудову церкви вклали не лише своє вміння, а й душу.

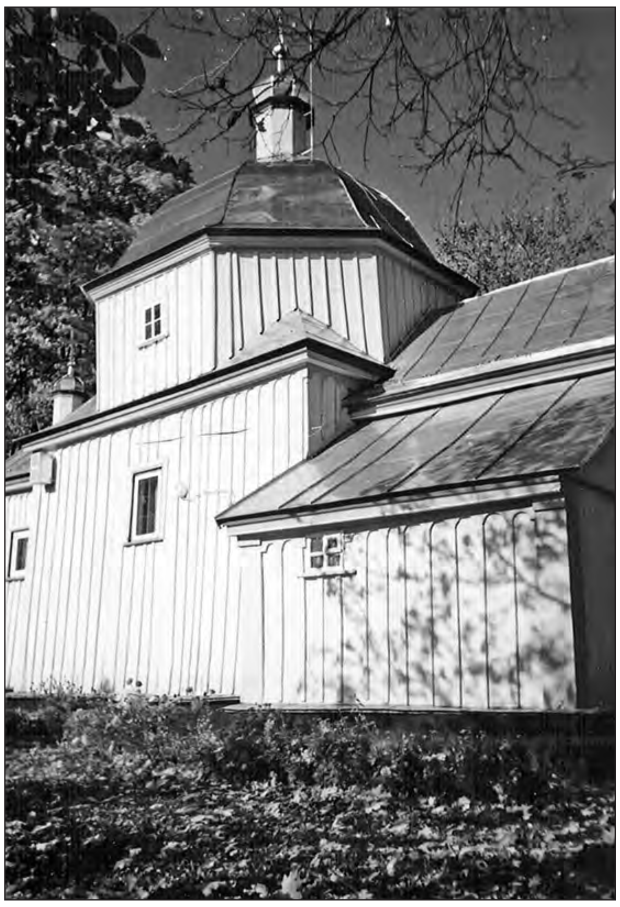
Ми зайшли до храму, де о. Тарас мав здійснити чин шлюбу для молодят Віталія і Надії Паламарчуків. Оглядаємо внутрішню оздобу храму. Його розмальовано в світлі кольори, в таких же кольорах іконостас, ікони, вишиті рушники на них, дерев'яні лави, а лика святих нагадують українські обличчя. Стіни храму настільки гладенько витесані, що можна дивуватися, як волинські майстри, маючи лише сокири, змогли виготовити такі дилі.

До церкви завели молодят з весільними гостями, і о. Тарас розпочав чин шлюбу. Ми вслухалися в змістовні слова настоятеля. Гарно співав церковний хор, доповнюючи молитви о. Тараса. В хорі 25 осіб різного віку. Керує хором Галина Никитіна.

„З 1999 року, – розповів о. Тарас, – з переходом парафії до Української Православної Церкви Київського патріярхату, парафія пережила багато гарних і сумних сторінок. В листопаді 2004 року під центральною банею, невідомо з яких причин, виникла пожежа. На щастя, пожежники загасили вогонь. Тепер парафія живе повноцінним християнським національним життям".

На запрошення о. Тараса, його дружини Іванни і доньки Христинки ми побували в його скромній оселі, де найбільше багатство – книги: Богослужбові, з історії церкви, філософії.

Володимир Рожко,
Луцьк

Церква Воздвиження Чесного Хреста в селі Богдашеві Рівненської області (жовтень 2008 року).
Фото: Володимир Рожко

Незабутні дні на Середземному морі

29 травня група українських туристів з Ню-Джерзі і Ню-Йорку полетіла літаком компанії „Люфтганза" до Риму. Прогулянку організувала туристична компанія „Зеня тревел клюб". У Римі до нас приєдналася група з Фльориди і Каліфорнії.

В Римі ми оглянули величні римські будівлі, які вночі виглядали таємничо. Фотографувалися на Еспанських сходах, біля фонтани Треві. Наступного дня були у Ватикані, де оглянули Музей і славну Сикстинську каплицю, зайшли помолитися до Базиліки св. Петра. Потім автобусом поїхали до морського порту „Чіветовекія" на теплохід „Нордам" компанії „Голянд Америка Лайн".

Перед вечерею ми зустрілися на першому поверсі, усі в українських вишиванках. Вранці прибули до Дубровніку у Хорватії. Місто невелике, старі будівлі, при березі – старовинна фортеця і францісканський монастир. Всюди оливкові гаї та кипариси. Послухали ми хорватських пісень, які нам співали господар готелю і його брат.

Під вечір поплили до острова Корфу у Греції. Все побережжя Балканського півострова заселене. Біліють будинки, менші і більші, вишукані готелі. Дорогою слухали струнний квартет. Це наші молоді українські жінки, які працюють для корабельної компанії. На другий день був чоловічий струнний квартет. В останній день нашої подорожі Зеня Брожина запросила цей квартет прийти на вино і з нами співати українських пісень. Прийшов скрипаль-львів'янин і другий скрипаль – з Херсону. Приємно зустріти наших людей далеко від рідної землі.

Припливли до Катаколону і Олімпії. Сонце світило, на небі – ні хмаринки. Корабель затримався на глибшому морі. Моторові човни перевезли туристів до порту. Їхали автобусом до стадіону в Олімпії, де залишилися руїни будівель, які бачили перші Олімпійські ігри. Довкруги цвітуть олеандри білим і рожевим квітом, на деревах дозрівають оливки, вдалині – стрункі кипариси.

На кораблі готувалися до завтрашньої прогулянки на острів Санторіні, який вже здалека чудово виглядав. На полях довкола квітли червоні маки, кактуси і виноградники стелилися майже при землі. Це через сильні вітри тут виплекали такі низькі лози винограду.

Море з стрімкої гори виглядає дуже глибоким. Щоб зійти зі стрімкої гори, усі одержали квитки на линвову залізничку, або на їзду верхи на мулах. Молодші вибрали мулів, старші плянували з'їхати залізничкою. Зірвався страшний вітер, заповіли, що подорож на долину у ваґонетках покищо не відбудеться. Пішли до сходів. Сходів дуже багато, гора висока. Коли ми зійшли на долину, то довідалися, що ваґонетки курсують, але було вже запізно для нас. Цю несподівану пригоду ми з жартами згадували і говорили, що таки треба було вибирати подорож мулами.

Наступного дня ми були в Кусадасі, в Туреччині. Гарні будівлі, широкі вулиці, всюди чисто. Перед крамницями сиділи жінки і ткали килими. Поїхали автобусом до Ефесу, де є будинок, в якому, як вірять, жила Марія – Мати Божа. В Ефесі колись проповідував св. Павло.

Вранці приплили до Атен. Вийшли на гору, подивляли велич міста. Приплили до Месіни на узбережжі Сіцілії. На будинках і вулицях багато квітів. Поїхали в сторону Таорміни – старовинного замку над морем. Далеко було видно гору Етну – діючий вулкан. В місті багато старовинних будинків. Тераси тонуть у квітах.

З найкращими споминами прощалися з Середземним морем, з літака слали слова „До зустрічі"!

Ольга Тритяк,
Матаван, Ню-Джерзі

Учасники подорожі на теплоході „Нордам".

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

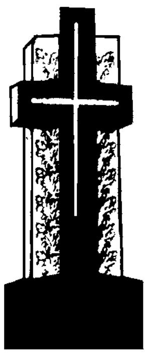
СТЕФАН ВЕЛЬГАШ
Професійний продавець забезпечення УНС
STEPHAN J. WELHASCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
548 Snyder Ave., Berkeley Heights, NJ 07922
Toll Free:1-800-253-9862/3036, Fax: 973-292-0900
E-mail:swelhasch@unamember.com

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

Ярослав Лемеґа
Архітектор, проєктант/будівельник житлових і комерційних будинків.
Тел.: 732-872-2512
Обслуговує ціле Ню-Джерзі.

Українська книгарня в Торонто.
Історичні книжки, мемуари, шкільна література, книжки для дітей. Українські фільми та музика. Вишиті сорочки та футболки, хустини з Японії. Безкоштовна висилка по Канаді та США.
Адреса книгарні і вебсайт:
Тел.: 416-236-5890 • www.bukvastore.com

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209
СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ҐРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА в ГЕМПТОНБУРҐУ ТА ІНШИХ.

Oblast Memorials
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net
ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ
~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ
НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРИТИ ВАШ ПРОЄКТ.

APON MUSIC and VIDEO
P.O. Box 3082, Astoria, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599
Концерт пісень В. Івасюка.
Apon – 7825. Палац „Україна" в Києві.
17 річниця Незалежности 2017.
Улюблені пісні 50-60 років 7826.
Серія „Роксоляна" 7811/7823 VHS-DVD

• РІЗНЕ •

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

KOZAK CONSTRUCTION, Co.
Ремонтуємо і переробляємо хати, п о м е шкання, пивниці, паркети, кафлі, шідрак, шпахлювання, малювання.
Тел.: (201) 437-3227 • (646) 279-1910

Реклама – ключ до успішного бізнесу!

Володимир Багрій був активним громадським діячем

25 червня відбувся похорон св. п. Володимира Багрія – з похоронного заведення Литвина на цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі. Щедра американська земля прийняла його тлінні останки біля могили його улюбленої дружини Марії, яка відійшла з цього світу 20 років тому.

В. Багрій мав 101 рік. Він був впливовим членом української громади, церковним і громадським діячем, засновником і провідником Першої пресвітеріянської церкви свв. Петра і Павла в Ірвінґтоні, Ню-Джерзі, яка служила громаді довгі роки.

В. Багрій тривалий час був головою Українського євангельського об'єднання Північної Америки, співредактором українського євангельського журналу, ведучим радіопрограми „Українська духовна година". В. Багрій заохочував людей до віри, підтримував духовне зростання і зв'язки з традиційною Церквою.

Мені пощастило пізнати В. Багрія в 1979 році, коли невелика група активістів зустрілася, щоб захистити політичних і релігійних в'язнів в СРСР. В. Багрій погодився працювати з нами. Ми прийняли назву „Американці в обороні людських прав в Україні" (АГРУ).

Невдовзі В. Багрій став головою Ради директорів АГРУ. За 30 років від початку діяльности цієї організації вона має чимало досягнень, зокрема створення в американському Конґресі Комісії дослідів Голодомору 1932-1933 років, оборона Івана Дем'янюка та ін.

Св. п. Володимир Багрій

В. Багрій брав участь у всіх починах і ще й підганяв нас, бо ми, на його думку, гаяли час. Ми подали кандидатуру В. Багрія до Міської ради Ню-Йорку як громадського діяча, якого треба нагородити, за активне відстоювання людських прав. Дружба і співпраця з В. Багрієм є світлим моментом мого життя. Для нас він був дорадником і батьком.

В. Багрій приїхав до США малою дитиною. Він мріяв стати лікарем, але ця мрія не сповнилася. В. Багрій став директором уряду соціяльної опіки в Нюарку, Ню-Джерзі. Був також членом численних громадських організацій, зокрема Українського Конґресового Комітету Америки, Українського Інституту Америки, Шостої станиці Українсько-американських ветеранів та ін.

В. Багрій з дружиною Марією мали дочку Ілейн і сина Роберта, чотирьох внуків, сімох правнуків і двох праправнуків.

На його карточці з нагоди відходу у вічність написано: „Я перейду через світ тільки один раз: як я буду мати нагоду добро зробити чи бути ласкавим, то я це мушу зробити тепер, бо я вже сюди не вернуся".

„Енциклопедія української діяспори" пише наступне: „Володимир Багрій, протестантський діяч у США, діяч Української пресвітеріянської церкви в Ірвінґтоні, Ню-Джерзі, член редколеґії часопису „Євангельський ранок", заступник голови Українського євангельського об'єднання в Північній Америці (1962-1970), згодом – президент Об'єднання".

Ми завжди пам'ятатимемо В. Багрія!

Божена Ольшанівська,
Нюарк, Ню-Джерзі

До 45-річчя упокоєння св. п. о. протоєрея Йосипа Василева (1900-1964)

Св. п. о. протоєрей Йосип Василів

Міркуючи про життя мого батька о. Йосипа Василева в Україні та на чужині, пригадую різні епізоди з життя, повчання, а головне – тихий його приклад, без слів. Не раз тато говорив: „Не роби добра, щоб хвалитися, роби його за словами Євангелії, щоб ліва рука не знала, що робить права". Мама і ми, дівчатка, довідалися про татову працю для добра Церкви, України та своїх парафіян після того, як тато упокоївся.

Ми знали, що тата переводили через ріку Буг після допитів в органах НКВД у січні 1940 року члени Організації Українських Націоналістів. Лише кілька років тому довідалися від св. п. Лідії Чмелюк-Граділь, яка пережила заслання до Воркути на 15 років, про те, як тато на лекціях релігії не тільки вчив про Слово Боже, а й викладав історію України, розповідав про обов'язки кожного українця щодо своєї знедоленої батьківщини.

Цікаво мені було почути від Леонтія Чмелюка з Луцька, який теж пережив 15-літне заслання, як тато брав участь у всіх сходинах ОУН, які відбувалися в селі Боголюбах, як тісно працював з молоддю. Про те, яку матеріяльну допомогу тато подавав малоземельним людям у своїх парафіях, ми тільки пізніше довідалися. Коли польська влада переводила тата з парафії на парафію, то селяни-парафіяни, серед яких були й чехи-колоністи, на руках його виносили та садовили на воза, проводжали за село по п'ять кілометрів, і дзвони сумно дзвонили кілька годин. Люди проводжали пастиря, який допомагав, радив, потішав, підбадьорював.

Тато мав дуже добру пам'ять, великі здібності до мов. Рідну українську мову вивчив від матері і батька, в школі – польську мову, у гімназії – російську та чеську мови. Крім того, володів латинською граматикою, французькою і німецькими мовами. В університеті, в Штутґарті, вивчав англійську мову.

Знання сімох мов дало можливість татові працювати при міжнародній аґенції для допомоги біженцям (УНРРА) – United Nations Relief and Rehabilitation Administration, бо парафій не було. Він розшукував загублених дітей, яких німці силоміць забирали від матерів в примусових таборах праці, а також в концентраційних таборах. Ця праця в Людвігбурґу припала моєму татові. Пригадую татову радість, коли він знаходив дітей переважно в Німеччині, Австрії, Греції та Італії. Було багато загублених дітей з Сербії, Хорватії, Італії, Греції. Не менше було й українських дітей, яких матері відшукували самі, але повернення цих дітей залежало від старань мого батька при уряді УНРРА.

Тато допомагав всім політичним іміґрантам, яких звинувачували в співпраці з німецькою владою в Україні, називали їх „колябрантами", забороняли жити в таборах, забирали харчові картки. Тато переглядав всі документи, з його думкою та розумінням політичних подій в Україні, Польщі та на всій території, де панували нацисти, американські старшини УНРРА рахувалися. Тато допоміг сотням людей отримати або повернути статус „переміщених осіб".

До тата приїздили з багатьох таборів американської зони. Тато їм допомагав. Згадаю тільки викладача української мови в гімназії у таборі Новий Ульм проф. Дмитра Нитченка з Києва (письменника Дмитра Чуба, який потім виїхав до Австралії). Він мене вчив два роки і був нашим улюбленим викладачем. На закінчення гімназії він мойій клясі присвятив вірш „Слово на прощання", який мені подарував. Він досі в мене зберігається в ориґінальному вигляді і ще ніколи не був друкований.

Прожив тато 64 роки. У Канаді допомагав старшим іміґрантам, що мали по 70 років, але не могли працювати (пенсія в тих часах була від 75 років), то заробляли, доглядаючи чужих дітей, варили борщі та ліпили вареники для українських ресторанів.

Пригадуючи добрі діла мого тата о. прот. Й. Василева, дякую йому за приклад, виховання та кладу на його могилу великий вічний „Вінок із незабудьок!".

Любов Василів-Базюк,
Торонто

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

Бажаємо поділитися сумною вісткою
з нашими Товаришами і Товаришками з
Української Реальної Гімназії в Ляндсгут, Німеччина,
що наш ДРУГ

СВ. П.

БОГДАН „КУБА" ОБУХ

помер 4 травня 2009 р. в Каліфорнії.

Складаємо наше глибоке співчуття дружині Ніні,
доні Христині, синові Андрієві і цілій Родині.

Ми ніколи Його не забудемо.

Вічна Йому пам'ять!

Колишні студенти 8-ої кляси:

Слава Скрипакевич Андрушків, Катруся Дядьо, Орися Дзюбіна Мандич, Богдан Шмата Данко, Орися Гунчак Пацлавська, Влодко Зінич, Ліда Davidчкевич Черник, Іванка Охопа Пенкальська, Слава Обух, Ігор Сохан, Віра Тузяк і Стефа Чорній Бабій.

В пам'ять покійного Богдана можна складати пожертви
на фонд Катедри Українознавства при Гарварді
або на цілі, які Вам близькі.

Ділимося сумною вісткою, що 14 липня 2009 р. відійшла
у вічність, проживши 63 роки

СВ. П.

д-р ЛЮДМИЛА ШМИТ

**професор і колишня голова відділу іноземних мов
при Райдер університеті, народилася в Реґенсбурзі, Німеччина.**

Людмила разом з батьками еміґрувала до Арґентини в 1949 р., а опісля в 1963 р. прибула до Філядельфії. Там же поступила до Temple University, де осягнула титул маґістра з еспанської мови. Докторат у ділянці латино-американської літератури отримала в University of Pennsylvania.

Людмила почала свою вчительську працю у Vassar College, опісля коротко у Lafayette University. Повернувшись до Vassar College, перейняла пост Голови відділу іноземних мов. У 1981 р. стала членом факультету в Rider University, була автором книжки "El Laberinto en la Narrativa Hispano-americana Contemporanea" та соток праць на тему еспанської мови та латино-американської літератури.

Впродовж своєї кар'єри Людмила отримала декілька стипендій для підтримки її праці у ділянці еспанської літератури в екзилі та латино-американської культури і письменництва у США.

У 1987 р. Людмила одружилася з John Bruce Schmitt.

Людмила Шмит залишила пост голови відділу іноземних мов, щоби доглядяти батьків. У Rider University брала участь у виставці праць свого батька, відомого скульптора Петра Капшученка, котрий отримував численні нагороди від Президента України Віктора Ющенка за свій вклад в галузь міжнародної скульптури.

Похорон відбувся в суботу, 18 липня 2009 р. з Української Православної Церкви-Пам'ятника св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. на місцевий цвинтар.

Вічна Їй пам'ять!

**6 СЕРПНЯ 2009 р. ПРИПАДАЄ ДВАДЦЯТЬ П'ЯТА
НЕВИМОВНО БОЛЮЧА РІЧНИЦЯ СМЕРТИ
мого найдорожчого і незабутнього МУЖА**

СВ. П.

д-ра ІЛЛІ АНДРУСЯКА

СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені:

- в катедрі св. Покрови в Дітройті (Савтфілд, Миш.) у неділю, 9 серпня 2009 р.;
- в церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.;
- в церкві Успення Пресвятої Богородиці в Люрді;
- в Українській Православній Церкві в Бразилії.

Про молитви за душу Покійного просить

дружина МАРІЯ

**В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
3 серпня 2004 р. нашого найдорожчого і незабутнього
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДА**

бл. п.

о. ОСТАПА ЕВСТАХІЯ ҐОШУЛЯКА

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

- в Катедральному храмі св. свщ. Йосафата;
- в церкві свв. Петра і Павла, Чортків;
- св. о. Миколая, Торонто;
- оо. Студитів, Вудсток;
- Матері Божої Неустаючої Помочі, Торонто.

Дружина Дарія Ґошуляк, діти і внуки.

З великим болем і жалем повідомляємо, що
12 червня 2009 р. в місті Києві на 89-му році життя
відійшла у Божу вічність наша дорога
КУМА, ХРЕСНА, ЗЕМЛЯЧКА і ПРИЯТЕЛЬКА

СВ. П.

АНАСТАСІЯ (ТУНЯ) ВОЛКОВ-ОНУФЕРКО
з роду БУРСАК

нар. 22 травня 1921 р. в селі Гоща в Рівенщині, на Волині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ і похорон відбулися 16 червня 2009 р. в селі Гоща, де св. п. Анастасія спочила біля Її батьків і старшої сестри.

Залишені в смутку:
Родина в Україні, Росії та Казахстані
Куми – ІРЕНА БУРКА з родиною
– ІННА СТРАТІЄНКО з родиною
Похресник – ЮРІЙ БУРКА
Похресниця – МАРТА СТРАТІЄНКО
та приятелі і знайомі в Америці.

Нехай рідна земля буде Їй легкою.

Вічна Її пам'ять!

Пожертви можна складати на
Ukrainian Orthodox Church of USA (S. Bound Brook, NJ) на адресу:
Irene Popchuk, 59 Pleasant Road, Doylestown, PA 18901.

Ділимося сумною вісткою, що дня 3 липня 2009 р.
відійшла у вічність наша найдорожча МАМА

СВ. П.

КСЕНЯ ДУЖА з дому БЕРЕЗА

нар. 23 січня 1907 р. в селі Мшана, пов. Тернопіль.

ПАНАХИДА була відслужена в середу, 8 липня 2009 р. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОННА ВІДПРАВА відбулася 9 липня 2009 р. в Українській католицькій церкві св. Михаїла в Гартфорді, відтак на цвинтарі св. Михаїла в Ґластонбері, Конн.

У глибокому смутку залишилися:

дочка	– ОЛЕНА з мужем ВАСИЛЕМ
дочка	– НАДЯ ДУЖА-ФЕДИТНИК
внук	– ТАРАС з дружиною МАРТОЮ
внук	– ІГОР з дружиною ЛОРІ
внучка	– НАТАЛКА з мужем БОГДАНОМ
внучка	– ОЛЯ ФЕДИТНИК-МАКМОРОВ
правнуки	– БОГДАН, ІРКО, ЛАРИСА,
правнуки	– ТРАВИС, КЕЙСІ, ЕРИК
сестра	– СТЕФАНІЯ ПОЛОТНЯНКА з дому БЕРЕЗА
племінники	– ПЕТРО, СЛАВКА ПОЛОТНЯНКА-КВІНН.

Вічна Їй пам'ять!